СВОБОДА
LIBERTY
Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 6-го Липня, 1905. Число 27. — Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, July 6, 1905. No. 27

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Липень.

6	Ч.	Аґрипіны муч.
7	П.	Рожд. Йоана Хрест.
8	С.	Февроніи муч.
9	Н.	3. по Сош. Дав. преп.
10	П.	Самсона
11	В.	Кира и Йоана безср.
12	С.	Петра и Павла

— ВЪ Портъ Джервисъ, Н. Й. приключила ся сумна пригода въ помешканю п. Смитъ. Пôдчасъ коли панѣ Смитъ въ однôй комнатѣ чесала ся, въ другой комнатѣ бавило ся двохъ еѣ сыновъ, оденъ семилѣтный, другій дволѣтный. Наразъ роздавъ ся выстрѣлъ. Панѣ Смитъ поспѣшила до другои комнаты и застала молодшого сына неживого зъ прострѣленою грудею. Старшій хлопець бавивъ ся стрѣльбою свого брата, не знаючи що она наладована, и нещасливо застрѣливъ свого молодшого брата.

— ВЪ пôвнôчных повѣтахъ державы Люсіяна ширить ся завзята аґітація, щобы прогнати всѣхъ нігрôвъ. Кôлька сотокъ нігрôвъ вже утекло передъ грозьбою бѣлыхъ зъ повѣтôвъ Ґрондъ и Катагоілъ. Загальный настрôй цѣлои околицѣ проти нігровъ е дуже заостреный. Въ мѣстѣ Польльокъ и Гонбургъ не смѣе осѣсти нѣ оденъ муринъ, если не хоче пожити смерти.

— ДНЯ 26-го мая скоило ся нещастє нашому братови и членови Руско Нар. Союза въ Донморъ, Па. в. 114, Иванови Френчкови. Пôдчасъ выпалюваня дѣръ въ майнахъ зôставъ покалѣченый такъ тяжко въ лице, що всѣ думали що стратить оба ока. Єго перевезено до шпиталю Лакована въ Скрентонъ, Па., де лѣкарѣ зразу робили надѣю, що його вылѣчать, однакъ въ кôнци показало ся, що одно око мусѣвъ таки стратити.

Станко Хома.

— ВЪ домѣ панѣ С. Є. А Carman вôдбулась въ Пятницю дня 30. юнія 1905 р. въ Yonkers, N. Y. конференція, на котрôй ухвалено приступити до заложеня славяньского „settlement“. До провізоричного комітету входить мѣжъ иншими рускій священикъ о. Павло Тимкевичъ. До комітету статутового належать: Mr. G. Groswenll Dawe, Mr. John Spargo и Miss C. E. Carman.

— ДНЯ 24. червня померъ нагло, напивши ся зимнои воды пôдчасъ спеки при роботѣ на зелѣзници въ Скрентонъ, Русинъ зъ угорскои стороны, Иванъ Бабянъ. Небôщикъ передъ трома недѣлями прѣѣхавъ до Америки, а другого дня якъ зачавъ робити, коли постигла його смерть. Не належавъ до жадного брацтва, нѣ до Союза. Лишивъ въ старôмъ краю жѣнку и двоє дѣтей. Не было защо його похоронити, доперва заряджено складку и такъ його поховали. Бѣдному всегда вѣтеръ къ очи.

Г. М.

— ДО Америки приѣхало 52 норвескихъ студентôвъ зъ Христіяніи, котрі ѣздять по бôльшихъ мѣстахъ Америки, даючь тутъ концерта, а заразомъ пôзнають американьску культуру.

— ВЪ полудневôй части пôвострова Истріи въ Австріи недавно вôдкопали цѣле мѣсто зъ пôдъ землѣ. Мѣсто се сягае другого столѣтя по Христѣ, и называло ся Резаціо. Въ мѣстѣ тôмъ мешкавъ король Истріи, котрый въ борбѣ зъ Римлянами згинувъ зъ цѣлою своею родиною. Доси вôдкопано цѣлковито одну церковь поганьску, котра зôстала перемѣнена въ церковь католицку.

— ПРАВДИВЫМЪ чудомъ природы е оденъ тесля, замешкалый въ Ню Рошель, Н. Й., котрый называе ся Дурръ. Одного разу Дурръ щось захорѣвъ и пôшовъ до доктора, а сей ствердивъ, що вôнъ мае два серця. Звѣстка про чоловѣка зъ двома серцями вскорѣ розôйшла ся по цѣлôй Америцѣ и дуже зацѣкавила всѣхъ лѣкарѣвъ. Многі зъ лѣкарѣвъ зробили Дуррови предложене, щобы имъ спродавъ свое тѣло по смерти. Однакъ Дурови за малою выдавалась та сума грошей, котру они йому давали, и чекае на лѣпшій интерессъ. Оденъ лѣкарь, специялістъ вôдъ недугъ серця, дававъ Дурови 10 тысячь доларôвъ, щобы вôнъ позволивъ на собѣ зробити операцію, однакъ Дуръ не згодивъ ся.

Дуръ мае 35 лѣтъ и выглядае дуже здорово. Працюе якъ денный робôтникъ, и жие реґулярно. Мимо того, що мае ажь два серця, не е жонатый, бо правдоподôбно, котра жѣнка припала йому до одного серця, не припала до другого и тому не женить ся.

— ВЪ Трентонъ, Н. Дж. выйшовъ за мѣсто на проходъ оденъ чоловѣкъ зъ жѣнкою и служницею. По дорозѣ побачили пса, обмотаного електричнымъ дротомъ. Мущина хотѣвъ ратувати пса, занадто наблизивъ ся до дроту наладованого електрикою и упавъ трупомъ. Йому на помôчь поспѣшила жѣнка, и рôвножь згинула поражена електричною струею. Свѣдкомъ тыхъ двохъ смертей была служниця.

— ВÔДЪ коли римскимъ папамъ вôдобрано свѣтску власть, они чули ся покривджеными, замкнули ся въ своѣй чудовôй палатѣ Ватиканѣ, и уважали себе вязнями. Такъ само не принимали жадной державной запомоги на удержане папского двора. Такъ поступивъ папа Пій IX и Левъ XIII. Теперѣшный папа однакъ е бôльше практичный. Пощо вôнъ мае себе уважати вязнемъ Ватикану, коли зъ того нема жадной корысти, и пощо тратити державну пôдмогу, коли удержане папского двора далеко бôльше коштуе міліонôвъ, якъ удержане двора котрого небудь зъ найбôльшихъ царôвъ свѣта. Запомога ся выносить майже міліонъ доларôвъ рôчно. Отже сучасный папа Пій X переставъ уважати себе вязньомъ и заявивъ италійскому правительству, що вôнъ зрѣкае ся всякихъ претенсій до свѣтскои власти, а пôдмогу державну буде назадъ принимати.

— ВЪ Ле Мурь, Нортъ Дак. 34-лѣтна жѣнка Евгенія Райлі обдарувала свого мужа ажь трома доньками и однымъ сынкомъ на оденъ разъ. Мати и дѣти здоровѣ. Панѣ Райлі породила вже 10 дѣтей.

— НЕЩАСНА мати семеро немôчныхъ дѣтей, котрои мужа зложила хороба до лôжка, щобы ратувати дѣти передъ голодною смертію, заставляла и продавала рѣчи зъ хаты, а коли вже и тыхъ не стало, а сама не могла знайти роботы, пустилася на крадѣжъ. Ню-йорска полиція зловила еѣ на горячôмъ дѣлѣ, а довѣдавшись о правдивôй причинѣ еѣ поступку, прийшла еѣ въ помôчь.

— ЗЪ Ваткінсвилъ, Ґа. доносять про страшну подѣю. Въ тамошной вязницѣ сидѣло девятьохъ нігрôвъ, котрыхъ пôдозрѣвали о заморловане фармера и о насилуване бѣлыхъ жѣнокъ. Дня 29. червня въ ночи, около 100 замаскованыхъ людей прийшло до вязницѣ и зажадало вôдъ наставника вязницѣ ключѣвъ, грозячи йому, що если не дасть, такъ згине, а вязницю высадять динамитомъ въ воздухъ. Наставникъ радъ не радъ давъ ключѣ, а замаскованѣ вытягнули зъ вязницѣ девятьохъ нігрôвъ, звязали имъ зъ заду руки и завѣсили на парканъ, недалеко вязницѣ. Се была нôчь и на дворѣ было дуже тихо. Наразъ роздало ся кôлькадесять выстрѣлôвъ и девять нігрôвъ зъ подѣравленымъ тѣломъ повалилось на землю. Занепокоенѣ мешканцѣ мѣсточка позрывали ся зъ лôжокъ, однакъ вже было по всѣмъ, зъ линчерôвъ и слѣду не стало. Ґуберна торъ Террель выдавъ розпоряджене, за всяку цѣну выловити нелюдскихъ учасникôвъ лѣнчу.

— КАТАСТРОФА яка приключила ся зъ 20-годиннымъ поѣздомъ, що курсуе мѣжъ Ню-Йоркомъ а Чікаґомъ буде коштувати зелѣзничу компанію 771 тысячь доларôвъ. Два асекурацийнѣ товариства на жите и вôдъ выпадкôвъ, заскаржила компанію о зворотъ 266 тысячь доларôвъ, иньшѣ асекурацiи и вôдшкодованя будуть коштували понадь 300 тысячь доларôвъ а страта, яка повстала черезъ знищене поѣзду и машины выносить около 200.000 доларôвъ.

— У ВСХÔДНÔЙ части Ню Йорку при будовѣ каменицѣ оденъ робôтникъ закуривъ папіроса а сѣрникъ кинувъ неуважно поза себе. Сѣрникъ упавъ до збôрника зъ бензиною и въ однôй хвили наступила страшна експльозія. Одного робôтника выкинуло вôкномъ на дорогу, на иншихъ позапалювала ся одежъ. Першій поверхъ и стѣны будôвлѣ зôстали черезъ експльозію цѣлковито зруйнованѣ и запалили ся. Огонь въ короткôмъ часѣ погашено. Много дѣтей, що бавилясь недалеко, зôстало вôдломками скла и камѣня покалѣченыхъ.

— ВЪ Канзасъ Сити, Мо. прийшло до колізіи двохъ поѣздôвъ, одного товарового и особового, при чѣмъ згинуло двохъ людей зъ зелѣзничои службы. Пасажеры дознали лишь сильного стрясеня. — Недалеко Клівеланду, О. выскочивъ зô шинъ особовый поѣздъ при чѣмъ оденъ чоловѣкъ згинувъ, а 15 зôстало покалѣченыхъ. — На двôрци Еліcь, Кан. ударивъ особовый поѣздъ на товаровый, згинуло трохъ людей.

— ВЪ Бруклинѣ, Н. Й. одною надморскою улицею проходжувало ся двое дѣвчатъ, зъ котрыхъ одна, якъ пôзнѣйше показало ся, ожидала свого нареченого. До тыхъ дѣвчатъ приступивъ якійсь корабельный робôтникъ, и одну зъ нихъ взявъ пôдъ боки. Въ тôй хвили однакъ зневажена дѣвчина, такого здорового стусана дала напасникови, що залетѣвъ кôлька крокôвъ въ рôвъ, и цѣлымъ розгономъ ударивъ ся головою въ острый выстаючій камѣнь. Кровь заляла його голову и вôнъ втративъ притомнôсть. Його вôдвезено до шпиталю, де перележить кôлька недѣль. Дѣвчину, що такъ покарала напасника, не то що не потягано до вôдвѣчальности, але судія сказавъ, що скоро напасникъ выздоровѣе, то засудить його на шѣсть мѣсяцѣвъ вязницѣ.

— ВЪ Пасейкъ, Н. Дж., померла Марія Яновска, котру передъ трома недѣлями побивъ мужъ такъ сильно, що ажь стратила притомнôсть. Отже побоѣ мужа были причиною еѣ смерти. Яновского арештувала полиція.

— НЕЧУВАНУ вôдвагу показало чотырохъ опришкôвъ, котрі вечеромъ вдерли ся до однои реставрацiи и зрабували касу. Оденъ зъ нихъ станувъ въ дверяхъ и тримаючи въ рукахъ два револьверы, загрозивъ двохъ вôзникôвъ, що стояли коло дверей. Въ реставрацiи было около 30 людей. Опришки загрозили, що хто рушить ся, згине на мѣсци, забрали зъ касы $500 а вôдтакъ ушкодивши телефонъ, утекли.

— ДНЯ 11-го червня згорѣла церква изъ всѣми церковными рѣчами въ Солиницѣ, пов. Лѣско, Галичина. Школа выносить 10.000 К. Церква была обезпечена на 4.200 К. въ „Днѣстрѣ“.

— НЫНѢШНЫЙ пряшôвскій епископъ вразъ изъ капітулою зненавидѣвъ чомусь свои земскі посѣлости на Спіши и въ Землинщинѣ, и забажавъ позбутись ихъ. На се треба было дозволу угорского короля и — якъ доносять теперь угорско-рускі часописи — король уже давъ дозвôлъ. Цѣна посѣлостей на Спѣши 1,700.000 К., а въ Землинщинѣ 500.000 К. Розумѣесь, ті землѣ порейдуть въ руки жидôвскій або мадярскій.

— СТРАЙКИ въ київскôй ґуберніи прибираютъ чимразъ бôльшій розмѣры, якъ доносять россійскі часописи. Въ многихъ мѣсцевостяхъ липовецкого уѣзду розпочавъ ся страйкъ на бураковыхъ плянтаціяхъ. На мѣсце страйкôвъ выѣхали уѣздні власти. Зъ Бердичева доносять, н... страйкъ, якій выбухъ ... сусѣдныхъ уѣздахъ, пер... нѣсъ ся також на уѣз... бердичôвскôй, передовс... на буракові плянтацiи, ... вôдтакъ на зелѣзничі ст... ціи. Такъ пр. на стації П... гребище наслѣдкомъ стра... ку не можна было прийня... цукру, привезеного ... даюнкôвскои фабрики, ... его мусѣли вôдставити ... задъ, звôдки бувъ выс... ный. Въ таращаньскôмъ ... ѣздѣ цукроварники и пла... таторы буракôвъ пере... вають теперь дуже тр... вожній хвили, наслѣдком... страйку робôтникôвъ ... цукровыхъ плянтаціяхъ. Д... магання робôтникôвъ з... дять ся поки-що до по... вышення денной плат... всѣмъ, навѣть и пôдрост... камъ, до одного рубля ... день. Плянтаторы не х... тять приняти тыхъ усл... вій. Денеде проявляю... ся и домагання скорочен... робочого дня. Страйки ро... ширяють ся заедно на да... шѣ мѣсцевости. Власти ... ходять ся всѣми силами ... коло спинення робôтничо... руху, котрый — якъ в... сказують ся россійскі ча... сописи — може вôдбити с... дуже некорыстно на сего... рôчнôмъ зборѣ бураков... Мѣсцеві помѣщики по... снюють сей рухъ аґітаці... тайнои партіи, що выд... свои брошуры и поклик... въ украиньскôй мовѣ.

Памятайте на Руский Нар. Фонд...

— РУСИНЫ зъ Галич... ны, Буковины и Угорщ... ны, що хочуть ѣхати ... Америки, нехай питу... по всякі пояснення до Re... D. Dobrotwor 3—4 Bor... strasse, Bremen, Germa...

Протоколъ

зъ Засѣданя Голов. Урядниковъ „Р. Н. Союза“

вôдбувшого ся

26. и 27. Юнія 1905 р. въ Mc Keesport, Pa.

По торжественнôмъ богослуженю въ мѣсцевôй руской церкви, вôдправленôмъ о. С. Макаромъ, голов. председатель заповѣвъ засѣдане на 1 год. пополудни а то зъ тои причины, що не позъѣздились всѣ выдѣловй. О год, 1-ôй по полудни головный председатель вôтворивъ засѣдане а привитавши всѣхъ присутныхъ урядниковъ, попросивъ голов. секретара вôдчитати справоздане за часъ вôдъ 15 ого мая 1904 до 30. мая 1905. Зъ справоздания Голов. секретара показалось, що вôдъ 15-ого мая 1904 до 30-го мая 1905, вплынуло до касы Р. Н. Союза **47.518.57**, а выдано за той самъ часъ **48.882.16**, такъ, що каса Р. Н. Союза не то, щобъ побôльшилась, але оставъ ся ще недобôръ на 1.363.59.

Причиною недобору у касѣ Р. Н. Союза за послѣдный рôкъ, була велика смертельнôсть его членôвъ. Коли Р. Н. Союзъ за два лѣта т. е. вôдъ VII. Голов. Конвенціи до VIII. выплативъ 68 посмертныхъ за членôвъ, 25 посм. за жѣнки, 12 посм. за дѣти и 8 запомогъ, то теперь за оденъ рôкъ вже выплачено 51 посмертныхъ за членôвъ, 26 посмертныхъ за жѣнки, 11 посм. за дѣти и 18 запомогъ. Зъ того видно, що смертельнôсть въ Р. Н. Союзѣ за послѣдный рôкъ була майже така сама якъ и за попереднй два лѣта, — попросту мало що не подвоилась. Дальше вôдчитавъ голов. секретарь справоздане зъ касы Р. Н. Союза въ цѣлости, котре представляесь якъ слѣдуе:

На VIII. Гол. Конвенціи остало готôвки	16.485.44
Вôдъ Голов. Конвенціи по день 30. мая б. р. прийшло	47.518.57
Разомъ було доходу	**64.004.01**
Розхôдъ вôдъ Голов. Конвенціи по день 30. мая б. р.	**48.882,16**
Готôвка зъ кôнцемъ мая б. р. выносить	15.121.85
Оставшй пожички вôдъ Голов. Конвенціи	1.369,90
Загальный станъ касы зъ кôнцемъ мая б. р.	**16.491.75**

Дальше вôдчитавъ Голов. секретарь такожъ зъ чого складавъ ся приходъ и розхôдъ и такъ:

Приходъ:

Зъ мѣсячныхъ вкладокъ, вступного, грамотъ и статутôвъ прийшло . .	45.728.42
За вôдзнаки	452.75
За платничй книжочки	51.40
За календарь зъ 1904 року . . .	128.50
За желѣзный фондъ	1,157.50
Разомъ .	47.518.57

Розхôдъ:

Посмертныхъ по членахъ, мѣжь тымъ 4 сиротскй части, выплатилось 51 на суму	26.554.00
Посмертныхъ по женахъ выплатилось 26 на суму	8.750.00
Посмертныхъ по дѣтяхъ 11 на суму .	178.00
Запомогъ выплатилось 18 на суму . .	2.350.00
За органъ „Союза“	5.820.50
Плата урядниковъ	1.260.00
Платня секретаря и касіера за май 1904, котра належалась имъ передъ VIII. Гол. Конвенціею а була выплачена ажь по конвенціи, секрет. 50 дол. и касіеръ 50 дол.	100.00
Головна VIII. Конвенція	2,025.41
Друки и бонды	285.95
Адміністрація „Союза“	332.60
Справы судовй	468.92
Сейфъ и рентъ вôдъ него (самъ сейфъ $200)	335.68
На календарь на 1905 р.	200.00
Депозитъ Еміґраційного Дому (котрый вже звернено)	221.10
Разомъ .	48.882.16

Дальше голов. секретарь здавъ справоздане зъ числа членôвъ, зъ котрого показалось, що Р. Н. С. зъ кôнцемъ мая б. р. числить **6547 членôвъ**, а то: дорослыхъ 5.255, дѣтей 891, на половину посмертного 221, и жѣнокъ 180. Понеже на VIII. Голов. Конвенціи було 5857 членôвъ а теперь есть 6547, значить Р. Н. Союзъ въ протягу послѣдного року взрôсъ о **690** членôвъ, а число вôддѣлôвъ збôльшило ся о **7** по вôдтягненю выступившихъ вôдъ приступившихъ.

Въ кôнци голов. секрет. здавъ справоздане зъ календара за 1904 рôкъ, но се справоздане еще не е достаточне, бо не всѣ ще здали рахунокъ зъ него; тымъ часомъ рахунокъ сей представляесь такъ о. Ст. Макарь на конто календара 100 дол., друкарня „Свободы“ за надруковане календ. $333.75. Всего разомъ выдано 433.75 дол. До сего часу прийшло черезъ „Свободу“ 142.00 дол., черезъ о. Ал. Улицкого 11.75, вôддѣлы впростъ до касы 18.61 дол., А. Шаршонь 69.75 — разомъ 242.11 дол.

На тôмъ скôнчилось справоздане секретара. По тѣмъ наступило справоздане касіера. Голов. касіеръ Ал. Шаршонь заявивъ, що повысше справоздане о станѣ касы Р. Н. Союза перечитане голов. секретаремъ, есть точне, на котре вôнъ ся годить и узнае за свое.

Наступило справоздане контрольнои комісіи, котре здавъ о. А. Улицкій, заявляючи, що книжки секретара годять ся зъ касіерскими, а такъ само и ихъ рахунки зъ выняткомъ одного мѣсяця, въ котрôмъ то мѣсяцю секретарь вписавъ $3.00 менше якъ касіеръ вôдобравъ грошей, такъ, що каса зъ кôнцемъ мая выносить не 16.491.75 але **16.494.75**. Дальше о. А. Улицкій заявивъ, що кромѣ книгъ касовыхъ переглянувъ такожъ книжку пôдручну выдаткôвъ почтовыхъ голов. секретара, книги членьскй, декляраціи и проваджене рахунку членôвъ кождого мѣсяця; те все знайшовъ о. А. Улицкій въ порядку. Кромѣ того переглянувъ рахунокъ зъ вôдзнакъ для дорослыхъ членôвъ и для дѣтей и рахунокъ зъ книжочокъ платничихъ и заявивъ, що все есть въ порядку. Рôвножь переглянувъ о. А. Улицкій книги председателя и его рахунокъ зъ касы сирôтского фонду и заявивъ, що книги суть веденй въ порядку а сирôтскій фондъ зъ днемъ 30. мая б. р. выносить **$11,742.18.** Подякувавши голов. урядникамъ за ихъ сумлѣнну дотыхчасову працю, высказавъ о. Улицкій свое бажане, щобы на будуче Голов. Урядъ ще ревнѣйше трудивъ ся около розвою и добра Р. Н. Союза и абы стислѣйше уважавъ на те, щобъ нововступаючй члены предкладали свѣдоцтва лѣкарскй, а тіи, що мають понадъ 41 лѣтъ житя, метрики родженя. — На тôмъ скôнчилось справоздане Контрольнои комісіи.

Тутъ забравъ ще разъ слово голов. председатель и въ короткости пояснивъ присутнымъ змѣну вступного, змѣну тексту грамотъ членьскихъ, процесъ зъ А. Корпаномъ и справу статутôвъ. Зъ сего справозданя показалось, що змѣна вступного мусѣла наступити, понеже ухвалене вступне на послѣднôй Голов. Конвенціи було за высоке а тымъ самымъ вступъ до Р. Н. Союза бувъ майже неможливый. Що-до змѣны тексту грамотъ голов. председатель заявивъ, що и те мусѣло статись задля тои причины, що бувшій дотыхчасовый текстъ не вôдповѣдавъ параґрафамъ статутôвъ, а що бôльше въ декотрыхъ мѣсцяхъ бувъ такій, зъ котрого могли повставати рôжнй процесы на шкоду орґанізаціи. Дальше голов. предс. пояснивъ, що судъ въ Ню-Йорку рѣшивъ, щобы приняти А. Корпана и его жену назадъ въ члены Р. Н. Союза а такожь покрити кошты процесу.

Що до статутôвъ, заявивъ голов. председатель, що не давано новыхъ друковати длятого, бо головный урядъ уважавъ за непотрѣбне выкидати грошѣ на друковане новыхъ статутôвъ, бо рôжницѣ мѣжь новыми и старыми статутами невеликй и есть еще досыть старыхъ статутôвъ. Вкôнци згадавъ головный председатель ще за сейфъ Рус. Нар. Союза и office, а згадавъ те, що коли остатня голов. конвенція ухвалила купити сейфъ для Р. Н. Союза, то нѣхто не згадавъ, де той сейфъ мае бути умѣщеный, а понеже всѣмъ вѣдомо, що така рѣчь якъ сейфъ мусить мати вôдповѣдный льокаль, то голов. урядъ бувъ змушеный вынаняти мѣсце, се есть офисъ и платити вôдъ сейфу рентъ. Тутъ присутнй увзгляднили повысшу рѣчь и ухвалили мати офісъ Р. Н. Союза. На запитане гол. председателя, чи хто зъ присутныхъ мае якй замѣтки додати або може котрый не зрозумѣвъ що до и зô справозданя всѣхъ голов. урядникôвъ и контрольнои комісіи, присутнй заявили, що не мають нѣчого до сказаня, бо зъ того всего що они тутъ чують и зрозумѣли, инакше не могло бути.

На тôмъ скôнчилось справоздане цѣлого голов. уряду и контрольнои комісіи а приступлено до ухвалъ.

Ухвалы запали слѣдуючй:

I) Абы до рахунку членôвъ кождого мѣсяця були на те осôбнй друки.

II) Вымагати безусловно свѣдоцтвъ лѣкарскихъ вôдъ нововступаючихъ членôвъ и метрикъ родженя вôдъ членôвъ, що мають понадъ 41 лѣтъ житя.

III) Додати до грамотъ увагу, що грамота е тогды важна, если всѣ зôзнаня поданй въ вступнôй деклярації суть правдивй.

IV) Залагодити справу Маріи Вроны, котра допоминаесь посмертного по своимъ мужови Петрѣ, котрый при вступѣ подавъ фальшивый вѣкъ житя, если можливо въ добрый способъ, если нѣ, то процесоватись.

V) Дати надруковати додатокъ до статутôвъ Р. Н. Союза, въ котрôмъ мають бути надрукованй головнѣйшй змѣны и ухвалы.

VI) Выбрати комісію, котрои задачею есть выготовити статутъ Р. Н. Союза на будучу голов. Конвенцію и выготовити проектъ, абы поправити станъ фінансовый Р. Н. Союза. До тои комісіи вôйшли: о. Н. Струтиньскій, о. С. Макарь и К. Кирчôвъ. Ухвалено такожъ покрыти кошты зъ тымъ сполученй зъ касы Р. Н. Союза.

VII) Въ справозданяхъ мѣсячныхъ мае ся оголошувати всѣ вôддѣлы безъ рôжницѣ, чи они платять чи нѣ.

VIII) Тôлько тымъ организаторамъ платить ся, котрй зъорганізують на новôмъ плецѣ нове братство зъ молодыхъ членôвъ.

IX) Если членъ возьме несправедливо грошѣ вôдъ Союза, мае ся тй грошѣ чи то за житя чи по смерти зъ его посмертного стягнути.

X) На мѣсце уступившого, выдѣлового зъ Mahanoy Plane, Pa. Н. Дембицкого, покликано зъ заступникôвъ Ив. Сенька зъ Jessup, Pa. На тôмъ перервано нарады дня 26-го Юнія б. р., а голов. председатель назначивъ продовжене на день 27-го Юнія о 8-ôй годинѣ рано.

Дня 27-го Юнія точно о год. 8 розпочались дальшй нарады, на котрыхъ запали слѣдуючй дальшй ухвалы:

XI) Въ разѣ браку грошей на покрыте выплаты посмертныхъ, сейчасъ зробити розметъ, котрый мае бути зробленый въ той способъ, якъ и дотеперь платить ся мѣсячне, значить на выказахъ платничихъ.

XII) Выдати календарь Р. Н. С. на рôкъ 1906; выданемъ мають занятись Всч. оо. Й. Чаплѣньскій, Н. Струтиньскій, Ст. Макарь. Розпродажею займесь п. А. Шаршонь, касіеръ Союза.

XIII) Спробовати по остатный разъ полагодитись зъ п. Юріемъ Хилякомъ въ добрый способъ за довгъ, котрый тяжить на нѣмъ въ Р. Н. Союзѣ. Справу сю мають залагодити котрй небудь двохъ зъ головныхъ урядникôвъ.

XIV) Р. Н. Союзъ не мае права выплачовати приватныхъ довгôвъ зъ посмертного по членахъ, зъ выняткомъ если тое членъ записавъ въ своѣй остатнôй воли.

XV) Ухвалено оголосити, що на похороннй кошта Р. Н. Союзъ платить тôлько 100 долярôвъ а ничь бôльше.

XVI) Выплачати Михайлови Адзимѣ зъ Mt. Carmel Pa. запомогу, за нездôбнôсть до жаднои працѣ, рôчно $100.00.

XVII) Выплатити голов. секретарови суму $15, котрй вôнъ заплативъ за написане 1000 залеглыхъ грамотъ членьскихъ, а котра то залеглôсть не повстала зъ его власнои причины, но зъ причины тои, що змѣнювалось текстъ грамотъ.

XVIII) Ухвалено запомогу Юріеви Клованичь зъ Pleasant Valley, Pa. не выплатити ще на разѣ, поки не покажесь, що станесь зъ его окомъ.

XIX) Ухвалено не увзгляднити просьбу о запомогу Миколая Кирпана зъ Eleanor, Pa., задля браку доказôвъ въ свѣдоцтвѣ лѣкарскôмъ.

XX) Ухвалено не увзгляднити просьбу о запомогу Вацлава Ридрихъ зъ Leetsdale, Pa. задля браку доказôвъ въ свѣдоцтвѣ лѣкарскôмъ.

XXI) Ухвалено не выплатити посмертнои запомоги по его женѣ Михайлови Должицкому зъ Hazleton, Pa. понеже таке выплачене противило бы ся статутамъ Р. Н. Союза.

XXII) Ухвалено вôдложити до голов. Конвенціи просьбу о запомогу на Руску Бурсу въ Yonkers, N. Y.

XXIII) Не увзгляднено просьбы о покрыте коштôвъ зъ VIII. Гол. Конвенціи, для о. П. Тимкевича и его дякоучителя, яко спѣвакôвъ, понеже каса Р. Н. Союза вже разъ выасиґновала досыть велику суму на се занимаючому ся въ той часъ ювілейнымъ обходомъ Комітетови.

XXIV) Ухвалено, що всѣ мѣсцевй секретарѣ мають провадити, кромѣ выказôвъ котрй посылають до голов. секретара, такожь книгу членьску, (членôвъ Союза) въ котрôй мають точно записувати мѣсячнй вкладки; котрй ще не мають такои книжки, мають сейчасъ о ню постарати ся.

XXV) Рôчне засѣдане приняло до вѣдомости, що редакторъ „Свободы“, о. Ив. Арданъ, опустивъ суму 10 дол. що мѣсяця въ корысть касы Р. Н. Союза зъ мѣсячнои платнѣ для орґану Р. Н. С., яка належить ся пôсля ухвалы VIII. Гол. Конвенціи. — На тôмъ нарады вычерпались.

На внесене о. А. Улицкого, гол. председатель подяковавъ о. Ст. Макарови и Микиспортскôй парафіи за сердечне приняте урядникôвъ Р. Н. С. и вôдступлене имъ церковнои галѣ, а на запитане п. председателя, скôлько жадають за галю, о. Макарь подяковавши насамперадъ за вôдвѣдане, сказавъ, кôлько пп. Урядники жертвують, тôлько они приймуть; ухвалено 10 дол.

На тôмъ закôнчено засѣдане дня 27. юнія б. р. о 2. год. пополудни. На засѣданю були присутнй: К. Кирчôвъ, предс., С. Ядловскій, секр., А. Шаршонь, кас., А. Валевскій, выдѣл., о. А. Улицкій, М. Турковскій и Ив. Воргачь, контрольна комісія и поважне число гостей мѣсцевыхъ и зъ подальшихъ сторôнъ.

К. Кирчôвъ, председатель,

А. Шаршонь, касіеръ, **С. Ядловскій**, секретарь.

Зъ жѣночого Вѣча.

Кілька слів про домашне виховане.

Реф. п-ні Стеткевич.

Під вихованем розуміємо нарочний вплив дорослих на недорослих в цїли вироблення у вихованка характеру релїґійно-морального. Предметом вихованя займаєть ся осїбна наука, звана з грецкого педаґоґіка, тому то називаємо звичайно такого чоловіка, що занимаєть ся вихованем дїтвори, педаґоґом. Педаґоґія опираєть ся головно на многолїтнім досьвідї учених людий, котрі через цїле житє займались справою вихованя і полишили нам богато цїнних вказівок, яких маємо придержувати ся коло воспитуваня молодого поколїня і як маємо поступати, щоб виробити у молодежі чесний характер і виховати їх на пожиточних членів суспільности.

Виховане дїтвори після правил наукової педаґоґіки, належить передовсїм до учительства, котре кінчить осїбні науки, щоб опісля могло з результатом виховувати поручену его опіцї молодїж. Таке виховане можна-б назвати штучним в супротивности до вихованя природного, домашного. Домашне виховане опираєть ся на природнім досьвідї батьків і материй, котрі, хоч не знають і не чули нїчого про педаґоґіку наукову, виховують свої дїти на чесних і пожиточних людий. Про тоє то виховане домашне я хочу нинї сказати кілька слів, а чейже придадуть ся они нашим руским жінкам, котрі, на жаль, мало звертають ваги на сю важну--преважну річ.

Родичі наших дїтий, чи то в старім краю, чи таки тут в Америцї, повідають звичайно так: „Та як я маю виховувати дитину дома? Чи то я маю на се час? Піде до школи, то й научить ся усього!“ Правда, в школї може дитина научити ся богато, алеж не забуваймо, що школа має передовсїм учити, а не виховувати. Тай щож має робити учитель з такою дитиною, що приходить до школи нехарна і брудна, не уміє гаразд повернути ся, а в своїй дїточій бесїдї уживає несьвідомо множество бридких і неморальних слів, яких виучила ся від окруженя домашного?

Читаємо в сьвятім письмі, що матери приводили часто свої дїти до Христа Спасителя, а він благословив їх своїми найсьвятїйшими руками і говорив до окружаючих людий: „Заправду повідаю вам, що хто згіршив одно з тих малих, лучше би було йому причіпити собі до шиї млиньский камінь і кинутись в глубину моря!“

А якже памятають на ті слова Спасителя, декотрі матери наших руских дїтий, як они поводять ся з ними дома і поза домом, і яку ідею защіпляють в молоді неповинні серденька?.. Від наймолодших уже лїт бачить дитина таке домашне пекло, від якого і старшому чоловікови, коли він еще не цїлком зіпсований, стає волосе на голові! Погляньмо лише деколи цїкавим оком під кришу тої хатини, в котрій мешкає руска родина: що там побачимо, що почуємо? Хата брудна й занечищена; по кутах повно сьмітя і порохів, в яких так радо множить ся всяка погань, що то пхаєть ся до горшків і до постелї. Господиня дому з забруканими руками, з розпущеним волосем, порає ся коло вареня чи печеня, а дїти немиті, нечесані, напів нагі перевертають ся по хатї немов песята і вдихають в свій молодий орґанїзм вонючий воздух, повний заразливих бакцилїв, які спричиняють найріжнороднїйші пошестні хороби. Та се еще нїчо супроти того, що дїє ся дома, коли поприходять з роботи муж, голова родини і „бординяри“. Зачинаєть ся звичайно — як то кажуть — по доброму. Господиня заставляє стіл до вечері, а господар виймає з кута флящину і чарочка „гіркої“ кружляє від першого до послїдного. Їдять звичайно не много, та за те попивають частїйше вискою і пивом. Горячий напиток розвязує уста цїлій родинї і всїм бординярам, і зачинаєть ся відтак „широка забава“, яка кінчить ся звичайно у скваєра або в кортї. Недїлю і сьвято сьвяткують наші люди на свій окремий лад. Вже то кождий з нас знає, що чим більше сьвято, тим більше потече руської крови. Ложки і миски, тарелї і баняки, крісла і всї домашні ґрати лїтають по хатї мов живі: то так тато і мама провадять любу, солодку розмову! Крик старших, плач дїтвори і стукіт розкидуваних предметів дають знати сусїдам Американцям, що „Гунґери забавляють ся“... А що то дїєть ся по весїлях і хрестинах, сего вже і на воловій шкірі не списав би!

Питаю ся вас тепер, який те все може мати вплив на маленьку дїтвору? Очевидно страшний в своїх наслїдках, тим страшнїйший, що тяжко будуть відповідати колись такі родичі за свої неповинні дїти. А яка судьба ожидає відтак бідну дитину, що виховалась серед таких сумних обставин? „Яке дерево, такий клин, яка мати такий син!“ — каже наша народна приповідка. Є у нас богато таких жінок, що за причину домашних незгодин подають лихе поведене своїх мужів, але се лише несовістний викрут, бо чоловік перебуває звичайно поза домом, чи то в роботї, чи в якім бизнесї, а жінка все таки сидить дома від рана до вечера і она відповідає в першій лїнії за порядок домашний і за виховане своїх дїтий.

Випадає нам після того застановити ся хоч коротко над питанем, нащо повинні уважати наші рускі матери, при домашнім вихованю маленької дїтвори, щоб она виросла на потїху своїм родичам і на пожиток та славу руского народа. Тут випадає звернути увагу, що найбільший вплив на молоде поколїнє мають особи дорослі, а також окружене, серед якого доводить ся дитинї жити і обертати. Душа дитини — се суха губка, яка всякає в себе жадно всьо, що лише доходить до її уший. Окружене дитини відбиваєть ся на її характері аж надто ясно, бож не даром повідає наш нарід, що: „З яким пристаєш, таким ся стаєш“. Тому то нам потреба запамятати собі конечно отсї три річи: Уважай на що дитина дивить ся своїми невинними очима, гляди яка розмова і які слова відбивають ся о її уши, і смотри, з ким она бавить ся. Який рай запанував би між руским народом, колиб наші матери мали на примітї отсї три перестороги!

Добра і розважна матір виховує свої дїти більше менше так: Від наймолодших лїт приучує їх до любви Бога і ближнього, до шанованя старших, до чистоти і охайности. Відповідно до свого віку повинна дитина уміти розріжнити зле від доброго. Як дитина моглаби научити ся проклинати, зневажати других, говорити бридкі й нечемні слова, коли-би не чула того всего від инших?

„Та що там дитинї дивувати ся!“ говорить нерозважна матїр — „оно мале то й дурне; як підросте, то научить ся всього“. Правда, научить ся, але анї трохи більше від рідної неньки, що так незручно оправдує поведене своеї дитини. Не та женщина називаєть ся материю, що дає дитинї житє, але тая, що уміє її гаразд виховати та на людий вивести!

Заправляти дитину до доброго треба уже від колиски. Коли она научить ся ставити перші кроки, належить призвичаювати еї до послуху і пошанованя волї старших. Не на те находить ся в комнатї стіл, щоби дитина на нїм сидїла, а тяжкі і острі річи не служать їй до забави. „Не вільно сїдати на стіл, не можна бавити ся ножем і щпилькою!“ Наші матери позволяють робити дїтям все, чого їм захочеть ся, а через те виробляють ся у дїтий всякі погані норови, як деспотизм, (себто по нашому: мусить стати на моїм!) злість, гнїв, ненависть і зависть та инші дїточі примхи. Печаливі матери чинять се нїби то з любови до дїтий, забуваючи, що слїпа любов шкідлива і щастя нїкому не приносить. Любов матерня мусить бути конечно розумна і розважна.

Догоджуване дїтям у всїх їх забаганках се чимала перепона у вихованю. Коли хто гадає, що мала дитина нич не розуміє і нїчого не думає, сей тяжко помиляєть ся. Пособлюване дитинї при всякій нагодї приводить її до того ложного переконаня, що она в цїлім домі найстарша, і що всї инші мусять підчиняти ся еї волї. А як тяжко відучити дитину від усїх еї лихих привичок, коли она попадеть ся під руки розумнїйших педаґоґів, пр. до школи. Всякі забаганки і дитячі норови складають ся відтак на еї вдачу. Дитинї позваляє ся робити дома все, чого їй захочеть ся, а в школї мусить повинувати ся приказам учителя. Через те стає ся той учитель для неї найбільшим ворогом. Ворогом видаєть її і рідний ся батько та мати, тому що в старшім віцї не дозволяють їй робити того, з чого перше так дуже радїла. Очивидно дитинї здаєть ся, що родичі менше еї люблять, бо й чомуж заказують чинити те, з чого перше тїшили ся? Ось таким робом вироблюєть ся у дитини непостійний характер, а в молодім серденьку загнїжджуєть ся: впертість, злість, ненависть, злоба. З великого пересердя дитина бе і мучить усї домашні зьвірята, щоб — як то кажуть — зігнати на чімсь свою злість. Коли такий синочок підросте і почує ся в силї, зганяє тую свою злість на людях, а деколи підносить свою руку і на рідного батька та неньку!

Богато, дуже богато можна би говорити на сю тему, але тут анї не місце, анї не пора розводити ся над тим широко. Я позволю собі лише начеркнути кілька загальнїйших правил, які належить мати на примітї всякому, хто лише займаєть ся домашним вихованем маленької дїтвори. І так:

1) **Любов Бога і вітчини.** „Блаженний чоловік, що боїть ся Господа“ — каже сьв. письмо. Заповіди Божі, чи церковні не повинні уважати ся пустою фразою, хочби уже длятого, що в них криєть ся справдїшна мораль, яка ублагороднює душу людску і виробляє чесний і постійний характер.

Любов до вітчини належить до найважнїйших і найсимпатичнїйших прикмет кождої людини. Чоловік, що не признаєть ся до жадної народности, що задля кусника хлїба, чи навіть задля ласки сильних міра сего вирікаєть ся усїх своїх народних сьвятощів, негідний людского імени; се скотина в людскій подобі, се вонючий боляк на орґанїзмі суспільнім. На жаль, мушу сказати, що між нашим простим народом богато трафляєть ся перекиньчиків, богато скебів, богато рабів і підніжків. Тому то наш нарід попав в вікову неволю і залежність від инших племен і народів. нинї, де цїлий цивілїзований сьвіт прямує скорою х... дою наперед, наш руский нарід, лишаєть ся знач... по заду і двигає байдужно й безжурно тяжкі зелі... окови, та вибиває низенькі поклони перед своїм на... тяжшим ворогом. Не буде у нас щастя і гаразду, д... ки наші матери не навчать своїх дїтий горячого п... тріотизму, доки не привяжуть їх до своеї сьв. вір... до руского обряду, до свого рідного слова, до сво... історії.

Наші дїти говорять дома такою дивоглядною м... вою, якої жаден осьвічений чоловік не розбере: се с... мішка бесїди анґлійскої, словацкої, мадярскої, пол... скої а в малій частинї рускої. І ся мішанина має н... зивати ся рускою мовою! А вже сором таким мат... рям, що позволяють своїм дїтям говорити до себе ... анґлійски з занедбанем і шкодою мови рускої, рідн... З такої дитини виросте щось таке — як то наші лю... де повідають — нї пес, нї баран!

2) **Защіпляти у молодежі любов правд... і других подібних чеснот.** „Правдою сьвіт п... рейдеш, а неправдою і до порога не дійдеш.“ Пра... домовний чоловік виробляє собі довіріє серед сво... окруженя, а кого раз приловлять на ложи, сей тр... тить уже віру у людий, а з тим і поважане та морал... ну вартість. Додержуване слова, чи обітницї нал... жить до прикмет одноцїльного, постійного й твердо... характеру, а тратить на вартости такий чоловік, ... котрого словність на піску будуєть ся. „Лучше н... обіцяти, як слова не додержати“.

3) **Виробльовати у дїтий замилуване д... чистоти, ладу і порядку.** Чистота — се пол... вина здоровля; она продовжує людске житє, а хто ... нїй любуєть ся, уникає звичайно всяких заразлив... слабостий. Лад і порядок — се знов дві важні пр... жини в кождім господарстві, чи навіть в житю по... динокої людини. Де нема ладу і порядку, там зв... чайно всьо рве ся і кінцї не сходять ся. Як дити... уміє сама з'їсти з миски чи тареля, то повинна тако... уміти сей таріль спрятати або навіть і вмити. Як ... міє розкидати окравки паперу і всяке сьмітє по ко... натї, то повинна уміти се сьмітє визбирати і позам... тати. Коли-б з малку приучувано дїтвору, до засп... коюваня усїх своїх найзвичайнїйших потреб, щоб д... твора сама собі служила, тодї можна-б мати надї... що она навчить ся шанувати річи, які родичі спр... вили за тяжко нераз запрацьовані гроші. Коли мали... хлопчина буде мусїв щодень вичистити своє убране ... почернити черевики, тодї він буде вистерігав ся к... ряви і болота, і оминати-ме усї придорожні калюж... Сьмішними видають ся менї такі матери, котрі вис... лаючи дитину до школи, мусять убирати еї з гори д... долини, бо хлопчина не знає прямо, як вложити к... пелюх на голову. А та нещасна голова, як она в... глядає! Волосе нечесане і покудовчене, лиця замаз... ні, а в ушах і на карку повно болота. Коли до то... додамо пошарпану й запацькану одїж, та заболочені ... подерті черевики, будемо мати вірний образ руск... дитини, що розбиваєть ся по улицях зі своїми ров... сниками.

Добре вихована дитина знає, що капелюх має л... жати на кріслї а не під кріслом, що книжку кладе ... на столї а не кидаєть ся під стіл. Буває звичайн... так, що коли мати виправляє дитину ранком до шк... ли, тодї в цїлім домі стілько галасу і крику, що а... прохожі задержують ся на дорозї. Мама шукає за к... пелюхом малого школярика, баба за черевиками, те... за убранем, старший брат за книжками, а сестра ... торбою. Наконець випхають збентеженого дїтвака ... дому, обдарувавши на дорогу здоровенним штурхан... цем. Дитина приходить заплакана до школи і тут п... казуєть ся, що табличка і писальце лишились дома ... школярик передармує таким чином не одну шкільн... годину. Сего не було-б нїколи, коли би мати подбал... привчити синка до порядку. Недбалу дитину не п... скаєть ся спати так довго, поки не приготовить со... усїх потрібних річий на слїдуючий ранок: всьо м... лежати на своїм місцї в найбільшім ладї і порядк... Так приучують дїтвору по всїх бурсах і інтернат...

4) **Товариство і окружене.** Як сказано ви... ше, найбільшим вспівчинником в вихованю є окруж... не, тож добре треба уважати, з ким дитина забавля... еть ся і чого она може навчити ся від своїх ровесн... ків, чи навіть від осіб старших. Нехай лучше сидит... она цїлий день дома, як має бігати по улици і пр... нести вечером з собою цїлу копицю бридких, непр... личних слів і всяких поганих норовів.

5) **Призвичаювати дїтвору до безгляд... ного послушеньства.** Розказ чи заказ батька, аб... неньки — се строга і сьвята заповідь, якої пересту... пити не вільно, хочби навіть одинакови, чи одина... Розказ мусить бути короткий, але рішучий. Не тре... дитинї знати усього, длячого се або те, сяк або та... робить ся. „Я велю, я приказую!“ — і конець. Що... поможе толкувати малому дїтвакови, що не випад... махати ногами при сидженю, або викладати ноги н... стіл, бо се не прилично. „Не можна! — і вже.

Так само приучувати треба молодїж повинуват...

Конець на 7-ой сторонѣ.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
E RUTHENIAN WEEKLY
blished every Thursday
t 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

ms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
application.

ntered as second-class matter July 16 at the post office at Scranton, Pa. r the Act of Congress of March 3,

„Свобода"

писъ для руского народа въ ці и органъ „Р. Н. Союза" одить що тыждня въ Четверъ и коштує:

Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

чане можуть замовляти „Свободу" въ Книгарни Шевченка ул. Театраль- 1, Львовъ.

плачувати газету треба все- зъ горы.

ошѣ треба посылати въ реджістрова- листѣ, або через експресовый, або овый money order (мони ордеръ). Mo- rder, то є карточку, котру достанете почтаря або агента на експресовѣмъ пошлѣть намъ, бо безъ того мы не грошей достати.

ресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

то хоче, щобы єго адресъ змѣ- мусить подати намъ, кромѣ ого, також свой старый адресъ.

Зъ Вѣча
въ McKeesport, Pa.

аповѣджене вѣче вôдбу- ся на днях 26 и 27-го ія вечеромъ, въ гали кои церкви въ McKees- , Pa. Першого вечера ралось понадъ 200 лю- , другого около 100, що зглядy на те, що вѣче бувалось въ будний дни вечеромъ, та що мно- працюють на нôчь, а вважати потѣшаю- фактомъ. На вѣчу бу- урядники Союза, кôль- священикôвъ, мѣжь и оденъ православный Кійко) и оденъ угро- (о. Медвецкій) и до- поважне число жѣ- къ. На галѣ були лю- е лишь зъ Мѣкіспорть, також зъ Glassport, egie, Pittsburg, Mones- McKees Rocks, Alleg- , Charleroi, Ford City, dale и другихъ мѣсце- , такъ що майже кож- мѣсто та мѣсточко зъ цѣ мало своихъ пред- ителѣвъ.

ѣче отворивъ мѣсцевый ыастырь о. Макарь ко- кою промовою и пред- ивъ на президію вѣча Струтиньского якъ преда- п. М. Грацоня мѣсто-предсѣдателя и Т. Каськова та Ялечка секретарѣвъ, на що сутнѣ згодились.

оли президія заняла мѣсця, забравъ голосъ Макарь и въ довшôй мовѣ говоривъ про по- бу бôльшои дѣяльности ши просвѣтнôмъ мѣжь оканьскими Русинами. Выходячи зъ сего, що просвѣта, се наймогучѣйша зброя въ рукахъ кождого а особливо поневоленого народу, о. Макарь предложивъ утворити двѣ комісіи, одну для выхованя дѣтей и молодѣжи, другу для образованя старшихъ. Перша комісія, котра малабъ складатися зъ усѣхъ руско американьскихъ учителѣвъ и людей вôдданыхъ вихованю молодежи, мала бы старатись о те, щобы всюды по рускихъ кольоніяхъ засновувано школы для дѣтей, щобы всѣ школы мали добрыхъ, вôдповѣдныхъ учителѣвъ, щобы наука по рускихъ школахъ велась пôсля однои системы и пляну, щобы въ нихъ уживались однаковй книжки та пôдручники. Кромѣ сего комісія малабъ старатись о выдаване вôдповѣдныхъ шкôльныхъ книжокъ, о фондъ для спомаганя бѣдныхъ шкôлъ и учителѣвъ, и о те щобы все руско-американьске учительство зъорганізувати въ одно тѣло, та щобы учителѣ часъ вôдъ часу збирались на сходины для порады надъ справою выхованя дѣтей. Ся комісія мае назву комісіи едукаційнои. Пôсля довгои и оживленои дискусіи до сеѣ комісіи выбрано панѣ: Е. Струтиньску и Бр. Стеткевичь, пп. Костюка, Пелеховича, Каськова, Ялечка и о. Макара. Пôсля ухвалы вѣча ся комісія мае зъорганізуватись, выбрати свôй урядъ, роздѣлити мѣжь себе роботу и прибрати собѣ до помочи другихъ учителѣвъ американьскихъ якъ пп. Стеткевича, Паздрѣя, Гелу и иншихъ.

Друга комісія, яку о. Макарь предложивъ утворити, се комісія просвѣтна для старшихъ. Она складалась бы зъ усѣхъ предсѣдателѣвъ рускихъ читалень въ Америцѣ а кромѣ того зъ 3 членôвъ зъ поза предсѣдателѣвъ. Задачею сеи комісіи є зъорганізувати товариство просвѣтне на взôръ „Просвѣти" або „Общества Качковского" въ старôмъ краю. Пôдставу до такого товариства дали бы теперь истнуючй читальнѣ. Цѣлею сего товариства булобъ выдавати за приступну цѣну, примѣромъ доляра, поучаючй книжочки. И надъ сею справою вывязалась жива дискусія почѣмъ выбрано до комітету оо. Макара, Кульчицкого и Улицкого. Решту членôвъ комітету будуть становити предсѣдателѣ читалень, зъ котрыми о. Макарь мае порозумѣтись и постаратись чимъ скорше о выроблене статута для товариства.

Въ часѣ дискусіи о просвѣтѣ выринуло также питане про часописи и на внесене п. Д. Лисяка ухвалено, щобы американьскй Русины бôльше читали краевй часописи, особливо такй якъ „Гайдамаки", „Поступъ" и другй.

Опôсля ставъ говорити о. Струтиньскій секретарь Народного Дому. Подавши короткій звѣтъ зъ дотепершнои дѣяльности Народного Дому, та пояснивши его значене и економічнои роботы взагалѣ, завôзвавъ усѣхъ, щобы якъ найчисленѣйше приступали въ члены Народного Дому, та заявивъ, що Нар. Дôмъ мае на метѣ кромѣ истнуючои посилки грошей, розпочати ще иншій бизнесъ, якій покаже ся користный и поплатный для членôвъ Народного Дому.

Говоривъ также о. Стр. про заснованье компаніиныхъ рускихъ сторôвъ та показывавъ на примѣрахъ въ Олифантѣ и Скрентонѣ якъ такй сторы можна закладати и пôдъ якими условами они могутъ удатись. Остаточно ухвалено выдати брошурку зъ поученемъ якъ основувати и вести компанійнй сторы. а также приступити чимъ скорше при помочи истнуючихъ рускихъ запомоговыхъ организацій або при помочи капіталôвъ Нар. Дому до основаня руского щадничого банку.

На сѣмъ закôнчено нарады вѣча першого вечера.

Слѣдуюче засѣданє почалось 27. вечеръ вôдчитанемъ звѣту о. Тимкевича зъ дѣяльности Рускои Бурсы въ Йонкерсъ, Н. Й. за першій рôкъ еѣ истнованя вôдъ 8. Октобра 1904 до 8. Юнія 1905. Читавъ п. Теодоровичъ. Зô звѣту сего, довѣдались мы, що жертвы на Бурсу ишли пиняво, та що Бурса мала дефіциту $42.00. Помимо того всего, теперь, коли вже заплачено поважну суму на дôмъ Бурсы та покуплено до неѣ потрѣбнй рѣчи справа такъ стоить, що еслибъ сеи осены принято 8 платныхъ бурсакôвъ, а Русины американьской зложили $1.500 на рôкъ, то можнабъ не лишь Бурсу дальше вести, але можнабъ и настоятелеви Бурсы заплатити около 50 дол. на мѣсяць и дати цѣле удержане. Надъ справою Бурсы розвелась широка дискусія, въ котрôй высказувались гадки, щобы настоятелемъ Бурсы бувъ фаховый жонатый учитель, щобы коли перша Бурса стане твердо на ноги, засновувати такй Бурсы такожъ по другихъ мѣсцевостяхъ, щобы принимати дѣтій лишь въ вѣцѣ 10—13 лѣтъ а вкôнци до комітету выбрано на внесене о. Медецкого 3 людей зъ галицкои а 3 зъ угорскои стороны. Выбраний зôстали слѣдуючй: п. Стеткевичь, Пэздрѣй, Костюкъ, Юґасъ, Мартагузъ и о. Балогъ. Сей комітетъ мае уконституоватись и занятись збиранемъ фондôвъ та аґітацією за Бурсою.

Зô звѣту Шкôльного Фонду вôдчитаного секретаремъ о. Стефановичемъ, довѣдались мы, що Шкôльный Фондъ удѣливъ минувшого року запомоги на суму $225.00 пп. М. Курилѣ и Кульчицкому, що студіювали оденъ техніку, другій медицину въ тутешныхъ школахъ та що въ касѣ лишилось $299.00. Давный комітетъ Шкôльного Фонду затверджено на ново.

Говорено еще про народну организацію, яка мае опертись на мѣсцевыхъ організаціяхъ т. з. „Товариствахъ рускихъ патріотôвъ" (2 такй товариства вже засновались) и выбрано слѣдуючій Народный Комітетъ: о. Струтиньскій предсѣдатель, о. Велигорскій секретарь и п. Глова касіеръ. Кромѣ сего выбрано кôлькохъ выдѣловыхъ мѣжь, ними зъ угорскои стороны о. Медведского.

Вкôнци була пояснена справа жѣночои організаціи, котра невдовзѣ мае вôдбути свою конвенцію въ Shamokin, Pa. и поставлено кôлька ухвалъ, мѣжь инчими, щобы єи можливо перенести друкарню и редакцію „Свободы" до Питсбурга.

Отсе коротесенькій звѣтъ зъ вѣча. Сподѣемось, що всѣ а бодай головнѣйшй референты подадуть свои рефераты и звѣты до друку въ „Свободѣ". Теперь выпадае зазначити хиба еще те, що люде зôбраній на вѣче робили якъ найгарнѣйше враженє. Були се люде свѣдомй, інтелігентнй, молодй, повнй енерґіи, охочй до працѣ. Вѣче порушило много житевыхъ справъ, ухвалило много корыстныхъ рѣчей, если лишь они зôстануть выконанй, введенй въ жите а не o стануть лише на папери. Вѣче въ Мікіспорть дало еще оденъ доказъ, що устроюване вѣчь, се не пуста робота, що вѣча приносять немалу корысть и тому треба бы ихъ урядзувати якъ найчастѣйше и по найрôжнѣйшихъ мѣсцевостяхъ.

Юнія а страйкъ!
Хто не хоче страйку, мусить приготовитись до него.

Декотрй майнеры говорять, що не будуть вступати до юніи, бо юнія робить страйкъ. Се неправда. Страйки були все, були еще и тогды, коли юніи не було. Юнія страйку не хоче и робить все що въ еѣ силѣ, щобы не допустити до страйку. Юнія тôлько тогды заряджуе страйкъ, коли въ жаденъ иншій спосôбъ негодна зъ компаністами полагодитись.

Коли Мичелъ бувъ в околици твердого угля то говоривъ такъ: „Я не пришовъ тутъ, щобы намавляти людей до страйку, але щобы удержати спокôй. Хто намовляе васъ до страйку, той не желае вамъ добра. Однакъ єли хочете задержати спокôй, мусите бути приготованй до страйку".

Тй слова показують дуже добре, що юнія и еѣ головный урядникъ думають про страйкъ. Юнія не жадае страйку, але мусить приготовлювати людей, щобы могли застрайкувати, еслибъ компанисты були вперті.

Єсли де є непорозумѣне мѣжь компаністами а робôтниками, и компанисты бачать, що робôтники не приготованй до страйку, тодѣ компанисты звычайно не хотять сповнити жадань робôтникôвъ. Наколижь компанисты бачать, що робôтники готовй кождои хвилѣ застрайкувати, тодѣ найчастѣйше компанисты уступають.

Словомъ, если майнеры хочуть спокою, то мусять бути готовй на страйкъ.

Щобы ще лѣпше кождый мôгъ се зрозумѣти, даемо осъ такій примѣръ: Припустѣмъ, що въ певнôй индустріи працюе 100.000 робôтникôвъ. Єсли зъ тихъ 100.000 робôтникôвъ лишь 30 або 40 тысячь буде въ юніи а компанисты не схочуть пристати на жаданя юнійныхъ робôтникôвъ, тодѣ мусить наступити страйкъ, бо компанисты рахують собѣ, що 60 або 70 тысячь робôтникôвъ, що не стоять въ юніи, не будуть страйкувати. И що зъ того выходить? Выходить звычайно таке, що и юнійнй и неюнійнй робôтники страйкують а бодай часть зъ нихъ и виходить нѣкому напотрѣбна и тяжка борба, получена зъ великою втратою гроша а неразъ здоровля або и житя, котрои бы не було, еслибъ всѣ 100.000 робôтникôвъ були зъорганізованй, бо тодѣ компанія булабъ вволила жаданя робôтникôвъ и булобъ обôйшлось безъ страйку.

Зъ того выходить, що юнія если мае захоронити людей вôдъ страйку, мусить обнимати всѣхъ робôтникôвъ, що до неѣ мусять належати всѣ, бо тодѣ компанисты вмѣсто поборювати всѣхъ своихъ робôтникôвъ (а борба зô всѣми не легка и компанисты черезъ страйкъ такожъ дещо тратять), зроблять зъ ними добровольну угоду и безъ страйку.

Пильный и ощадный робôтникъ не любить страйку, бо пôдчасъ страйку готовъ втратити те, що передъ тымъ заробивъ. Длятого кождый робôтникъ що жие не лишь зъ дня на день, але дивить ся въ будучьнôсть, повиненъ забезпечитись передъ страйкомъ а се може зробити въ сей способъ, що запишесь до юнія, та уже всеи своеи поваги и вплыву на те, щобы и всѣ другй его товаришѣ-робôтники до юніи належали.

Кождый робôтникъ повиненъ бути организаторомъ юнійнымъ въ своимъ власнôмъ кружку. Розумному майнерови дуже легко переконати другого, щобы вписавъ ся до юніи и показати ему, якй корысти буде мати зъ того.

Заворушеня въ Росіи.

Варшава 25 червня. Пять поважныхъ горожанъ зъ Лодзѣ звернуло ся нынѣ рано до ґенерала Шустова, команданта вôйскъ стаціонованыхъ въ Лодзѣ, зъ просьбою о охорону передъ звѣрствами вôйска, передовсѣмъ козакôвъ. Вôйско рабуе и нищить всьо безъ пощады. Такъ обрабували и замордували козаки служачого одного міліонера, котрый нѣсъ до банку тысячь рублѣвъ. Ґенералъ Шустовъ приобѣцявъ покарати винуватыхъ и зарядивъ въ тôй справѣ слѣдство.

Въ Лодзѣ, на передмѣстю Валютъ, напали козаки на вôзокъ, на котрôмъ ѣхала родина зложена зъ пять особъ, на зелѣзничій дворець. Цѣла та родина а вôзникъ зôстали замордованнй. Мешканцѣ мѣста утѣкають громадно передъ надужитями жовнярôвъ. Нынѣ опустило мѣсто 12 тысячь осôбъ. Всѣ поѣзды суть переповненй.

Яко протестъ на вôйсковй надъужитя въ Лодзѣ, розкинули варшавскй робôтники вôдозву, завзываючу до ґенерального страйку. Вся робота въ Варшавѣ мусѣть разомъ устати. Нѣ въ однôй фабрицѣ, нѣ въ варстатѣ, нѣхто не смѣе працювати. Всѣ бюра, банки, склепы, реставраціи, каварнѣ мають бути позамыканй. Весь рухъ въ мѣстѣ мусить устати.

Варшава 26. Цѣле мѣсто выглядае якъ военный таборъ, вôддѣлы инфантеріи и козакôвъ розложились по улицяхъ. Теперь находить ся тутъ 34 баталіоны пѣхоты. На розѣ улиць Огородовои и Зелѣзнои поставили робôтники барикады, поперевертали возы, и кинули въ сей способъ вôйску приступъ до улиць. Ту и тамъ чути выстрѣлы. Се стрѣляе вôйско до робôтникôвъ, або страйкарѣ до страйколомôвъ. Въ жидовскôй части мѣста заворушеня въ повнôй силѣ. Склепы и варстаты позамыканй, на улицяхъ товпы народа, кождои хвилѣ приходить до розливу крови.

Въ Ченстоховѣ кинувъ хтось бомбу на повозку, въ котрôй сидѣвъ шефъ поліціи Павловъ. Вôнъ и сѣмъ иншихъ осôбъ зôстало тяжко раненыхъ. Заговорщикъ щасливо утѣкъ.

Поліція и вôйско здобули шѣсть барикадъ, якй варшавскй робôтники поставили въ рôжныхъ частяхъ мѣста. При тôмъ зôстало 17 осôбъ тяжко раненыхъ, а 20 арештованыхъ.

Ковно 26. Тысячна товпа мущинъ и жѣнокъ окружила поліційну стацію и палату ґенералъ-ґубернатора. Заки прийшла поліція и драґоны, товпа вже повыбивала всѣ вôкна въ палатѣ ґубернатора. Прийшло до кровавои бійки, при чôмъ шѣсть поліцаївъ зôстало раненыхъ. Вôдтакъ драґоны розôгнали товпу народа.

Лодзь 26. Ґенералъ - ґубернаторъ оголосивъ станъ облоги мѣста. Уличнй борбы робôтникôвъ зъ вôйскомъ, минувшого тыжня, потягнули за собою 1200 жертвъ въ людяхъ. Досі похоронено 243 жидôвъ и 218 христіянъ, число раненыхъ доходить до сѣмсотъ. Порядокъ въ части вже приверненый, робôтники поволи вертають до роботы.

Полкъ муромскихъ драґонôвъ, пôдчасъ заворушеня въ Лодзѣ вагавъ ся стрѣляти до робôтникôвъ. Полкъ сей пôслано сейчасъ до Вроцлавка в губер-

наторъ зарядивъ строге слѣдство.

Заворушеня на Кавказѣ прибираютъ щоразъ грôзнѣйшй розмѣры.

Въ околици мѣста Харкова ворохоблять ся селяне, и нищать паньскй добра. Въ кôлькохъ селахъ ввели селяне правдивй битвы зъ вôйскомъ.

Одесса 26. Въ борбѣ мѣжь страйкуючими робôтниками а козаками згинуло пятьохъ робôтникôвъ и двохъ козакôвъ. Бôльша часть фабрикъ замкнена.

Варшава 27. За послѣдныхъ 24 годинъ, арештовано 672 особъ. Всѣ вязнцѣ суть переповненй.

На Подôлю робôтники застрайкували, черезъ що зôбръ цукровыхъ буракôвъ неможливый.

Въ Ковеньскôй губерніи заворушенй селяне нищать добра и маетки панôвъ.

Губернаторъ Варшавы ген. Максимовичь дôставъ неограничену власть.

Петербургъ 27. Доносять зъ Лодзѣ, що заворушеня тамъ вже устали.

Генеральный страйкъ въ Варшавѣ не удавъ ся, бо многй робôтники не послухали зазыву до страйку и пôшли до роботы.

До полудня нынѣшного дня арештувала поліція понадъ 1000 особъ, по найбôльшôй части робôтничихъ провôдникôвъ и агітаторôвъ.

Петербургъ 27. Правительство заповѣло мобілізацію вôйска въ округахъ петербурскôмъ и московскôмъ, щобы однакъ забезпечити ся передъ можливыми заворушеннями резервістôвъ, тому ся мобілізація буде вôдбувати ся поволи, именно кождого дня будуть покликувати 1500 жовнярôвъ, котрй сейчасъ будуть высланй на поле вôйны. Также въ той способъ вôдбуде ся мобілізація въ Ковнѣ и въ полтавскôй губерніи.

Одеса 28. Залога одного военного корабля, котрый находивъ ся поза портомъ, заворушила ся, и помордувала своихъ офіцирôвъ. Заворушенй моряки загрозили, що будуть бомбардувати мѣсто Одесу, тому заставновлено всяку роботу въ портѣ.

Залога корабля збунтовалась, коли капітанъ на мѣсци застрѣливъ одного моряка, котрый въ имени своихъ товаришôвъ домагавъ ся лѣпшого харчу. Нынѣ рано тѣло того моряка высаджено на сушу, въ неслѣдокъ чого цѣле мѣсто заворушило ся. Тысячѣ страйкарôвъ и другихъ людей таснуло ся до порту, щобы оглянути тѣло чоловѣка невинно погибшого. Вôйско хотѣло розôгнати товпу народа, але се не удало ся, позаякъ народъ ставивъ сильный опôръ. Прийшло до завзятои борбы.

Сей военный корабель, котрого залога заворушила ся, называе ся „князь Потемкинъ“ и е фляговымъ кораблемъ чорноморскои фльоты. Коли въ Одессѣ побачили, що „князь Потемкинъ“ вывѣсивъ червоный прапоръ и коли довѣдали ся, що залога того корабля збунтована ся, выкликало се въ мѣстѣ страшну метушню. Убитому морякови справлено величавый похоронъ. Вôйско и поліція не могли сему перешкодити, и обмежили свою дѣяльность на стережене державныхъ будинкôвъ.

Петербургъ 28. Дôйшла тутъ вѣсть, що залога военного корабля „князь Потемкинъ“ заворушилась тому, що дôставала злу поживу. Иншй депеши зъ Одессы доносять, що страйкарѣ въ борбахъ зъ вôйскомъ выходять побѣдоносно. Всякій рухъ въ мѣстѣ уставъ.

Зъ сусѣдныхъ провінцій, найбôльше зъ Херсону, утѣкають земельнй посѣдачѣ до Одессы, ратуючи свое житє передъ зворохоблеными селянами.

О пôвночи розпочала ся мобілізація вôйска въ Петербурзѣ и Москвѣ. Котрй резервісты не ставили ся на поклинъ добровôльно, тыхъ силою забирала жандармерія и приводила до касарень. Помѣжь робôтниками слѣдно велике огôрченє, и кождои хвилѣ готовй выбухнути заворушеня. Въ протягу трохъ недѣль мають бути покликанй 80.000 резервістôвъ зъ петербурского округа.

Екатеринославъ 28. Въ многихъ мѣсцевостяхъ пôдпаляють селяне маетки земельныхъ помѣщикôвъ.

Варшава 28. Ситуація въ Лодзѣ не змѣнила ся. Зъ 60.000 робôтникôвъ страйкуе еще 7000, але правдоподобно и тй въ короткôмъ часѣ приступлять до роботы. Станъ выямковый въ Лодзѣ еще тревае, вôйсковй патрулѣ тягнуть улицями мѣста а шинки суть позамыканй. Розôйшла ся вѣсть, що также въ варшавскôй губерніи вôдбуде ся мобілізація. Звѣстка ся выкликала велике невдоволенє а если она правдива, то певно прийде тутъ до небувалыхъ заворушень.

Петербургъ 29. Доносять тутъ зъ Одессы, що вôйска царскй черезъ страйкарôвъ зôстали побитй, и мешканцѣ Одессы поступають пôсля вказôвокъ моряковъ зъ корабля „князь Потемкинъ“. Мѣсто стоить въ полумѣнѣ. Здаеть ся, що прийде до битвы мѣжь фльотою севастопольскою а фльотою заворушеною. Доносять, що залога военного корабля „Александеръ II“ и двохъ торпедовцôвъ, пôдчасъ ѣзды зъ Севастополя до Одессы, заворушила ся, своихъ офіцирôвъ будьто вымордувала, будьто замкнула яко полоненыхъ и приучила ся до ворохобникôвъ въ Одессѣ.

Помôчный кружлякъ „Саратовъ“, котрый находивъ ся въ Одесѣ, зôставъ спаленый.

Транспортовый корабель „Веда“ мавъ также прилучити ся до ворохобникôвъ. Въ мѣстѣ страшна борба. По улицяхъ ставляють робôтники барикады и ставлять завзятый опôръ вôйску. О заведеню порядку поки що не може бути мовы, хотяй въ Одесѣ находить ся теперь 40.000 вôйска. Въ уличныхъ борбахъ згинуло сотки робôтникôвъ и вôйска. Мѣсто горить и огонь заподѣвае міліоновй шкоды. Огонь пôдкладають жѣнки и дѣти. Одеса се велике портове мѣсто надъ Чорнымъ Моремъ и числить понадъ 600 тысячъ мешканцôвъ. Въ той хвилѣ Одеса е центромъ революційного руху въ Росіи. 100 тысячъ робôтникôвъ бере участь въ заворушенехъ.

Парижъ 26. Доносять тутъ, що въ борбѣ зъ вôйскомъ згинуло въ Одесѣ 5000 особъ. Важнѣйшй будынки въ мѣстѣ знищивъ огонь, мѣжь ними и палату судову.

Петербургъ 29. Адміралъ Крігеръ дôставъ приказъ зъ севастопольскою фльотою сейчасъ удати ся до Одесы и усмирити зворохобленыхъ. Або нехай ся здасть зъ кораблемъ або корабель зъ ними затопити. По одержаню сего приказу адміралъ Крігеръ пустивъ ся въ дорогу и кождои хвилѣ ожидають його въ Одесѣ.

Чи Крігерови удасть ся выконати царскій розказъ, се велике пытане, бо заходить обава, що залога його кораблѣвъ може также збунтувати ся и приступити до ворохобникôвъ.

Вашингтонъ 29. Доносять тутъ зъ Петербурга, що правительство російске мобілізуе теперь вôйско въ дистриктахъ киѣвскôмъ, варшавскôмъ, петербурскôмъ и московскôмъ. Мае станути пôдъ оружіемъ 200 тысячъ вôйска, котрй мають скрѣпити армію Лѣневича. Мобілізація вôдбуває ся въ ночи а резервістôвъ сейчасъ вывозять на поле вôйны.

Лібава 29. Російскй моряки зворохобились тутъ минувшои ночи и опанували вôйсковый складъ оружія. Мало прійти мѣжь ними а вôйскомъ до борбы. Выслѣдъ незвѣстный.

Одеса 30. Ходять вѣсти, що коли адміралъ Крігеръ зô своею фльотою прибувъ до Одесы, залога корабля „Князь Потемкинъ“ пôддала ся йому. Иньшй вѣсти рѣшучо сему заперечують.

Правдоподобнй вѣсти доносять, що залога „Потемкина“ зажадала вôдъ Крігера цѣлковитои безкарности, и лишь пôдъ тымъ условємъ йому пôддадуть ся. Крігеръ хотѣвъ отже поступити пôсля розказу зъ Петербурга и затопити корабель ворохобникôвъ, але на домагане ся офіцирôвъ вôдступивъ вôдъ того замѣру, зô страху, щобы його власна залога не зворохобилась.

Вôйна на Сходѣ.

Токіо 25 червня. Пôсля урядовои депеши, вôддѣлъ російскій, котрый занявъ горбокъ на пôвночнôй заходъ вôдъ Нанчаненцу, зôставъ затакованый и вôдпертый; але другій російскій вôддѣлъ, що занявъ сусѣдный горбокъ, ставивъ завзятый опôръ. Остаточно и вôнъ зôставъ вôдпертый. Рôвночасно показавъ ся на пôвночи значнѣйшій вôддѣлъ російского вôйска, и Япанцѣ сейчасъ приступили до атаку, обôйшовши його зъ заду. Росіяне подались въ задъ, и середь густыхъ япаньскихъ куль зачали утѣкати въ непорядку на пôвночъ. Сей російскій вôддѣлъ числивъ около 3000 пѣхоты и козакôвъ и мавъ кôлька пушокъ. Страты Росіянъ выносять около 200 людей. На побоевищи лишили 50 убитыхъ. Страты Япанцѣвъ незначнй.

Петербургъ 27. Знатоки военнй уважають положене арміи Лѣневича яко безнадѣйне. Они справдѣ не думають, щобы Лѣневичь еже теперь бувъ окруженый, але побѣду Росіянъ уважають за неможливу. Результатомъ послѣдныхъ заходôвъ пôлького маршалка Оямы буде, вôдтяте Владивостока и пофнене ся Лѣневича до Гарбина.

Пôсля послѣдныхъ вѣстей зъ поля битвы, маршалокъ Ояма приневоливши до пофненя ся російске лѣве крыло и центрумъ, всю свою силу звернувъ теперь на праве російске крыло и приневоливъ його также до пофненя ся. Знатоки военнй уважають сей рухъ Япанцѣвъ яко военный маневръ, котрый мае укрыти окружене Росіянъ Япанцями. Поученый досвѣдами, выконуе Ояма свои окруженя дуже обережно.

Ген. Лѣневичь повѣдомляе царя про многй битвы, въ котрыхъ Япанцѣ выходили побѣдоносно и приневолювали Росіянъ до пофаня ся на пôвночь.

На военнôмъ теренѣ дощева періода еще не настала.

Токіо 27. Адміралъ Іто, шефъ япаньскои адміралтіи, пôславъ свого адютанта до Сасебо, щобы вôдвѣдавъ адмірала Рожественьского, котрый лежить въ тамошнôмъ шпиталю. Пôсланецъ Іта вывѣдавъ ся про станъ здоровля російского адмірала и высказавъ йому свôй жаль зъ причины его терпѣнь и свôй подивъ для незвычайной хоробрости російскихъ моряковъ. Рожественьскій, котрого станъ здоровля цѣлковито полѣпшае ся, казавъ подякоьвати адміралови Ітова за тй вôдвѣдины.

Владивостокъ 28. Япаньскй военнй кораблѣ и торпедовцѣ показались недалеко Владивостока.

Петербургъ 28. Ген. Гріпенбергъ, котрого вôдкликано зъ поля вôйны, тому що нехотѣвъ повинувати ся розказамъ Куропаткина и котрый дôставъ въ лице вôдъ Куропаткина, зôставъ теперь именованый ген. інспекторомъ російскои інфантеріи.

Надôслане.

Зъ Jersey City, N. J. Мѣжь нашими хрунями щоразъ бôльшій недадъ. Вже самй зачинають мѣжь собою сварити ся и показувати зубы одень другому. Дня 29-го Юнія мали мітинґъ. На тôмъ мітинґу щось малось не по свому, бо найбôльшій провôдникъ и будучій тростиста и предсѣдатель церковный (?), такъ кажуть, ревно мітинґувавъ, що аж зôстали ажь кôлька разы мавъ зомлѣти а около пôвночи тогожь вечера мали го припроваздити до гавзу участники згаданого мітинґу на пôвъ мертвого, бо якъ дались чути и доктора завôзвано для вôдзысканя притомности. Зачуваю, що гдесь каса церковна не конче добре имъ „штимуе“, тай що причиною бражу громей суть самй найгрубшй рыбы. Отъ таке то дѣесь мѣжь тыми праведниками. Доборолась Джерзиситска Русь до самого краю. Прийдесь невдовзѣ дôстати котюзѣ го заслузѣ. Заордерували собѣ зъ Пасейку найлѣпшего гр. кат. духовника въ цалôй Америцѣ та и зъ него вже не суть бôльше вдоволенй, вже бы, здае ся, хотѣли си го позбути, „зо барсъ острый, але кедь не е отказь достати другого ксендза, бо зъ краю ніякый не хоче прити на нашу прозьбу, а въ Америцѣ не е юже такого ксендза. Є ищы кôлькохъ добрыхъ ксендзôвъ и ту въ Америцѣ, але кедь радикалы не такы тверды якъ нашъ старый няньо Об., а на нього ся бискупъ чогоси зажерь и некце намъ го дати до Дзежы. Мадярскыхъ ксендзôвъ ту е достъ, але што намъ зъ нихъ, кедь онгаръ, все што свôй то не онгаръ, што бечыть тай бечыть якъ стара коза. Но, и робь ту чловече што хцешь! Ни тя до неба ни до землѣ. Я вамъ повѣдавъ куме все и повѣдамъ, же найлѣпшій бывъ нашъ ѓегомосць Пôдгорецкый, но але найбарже бы тому виноватый, што отталь пошовъ, то лемъ провасъ; а теперь же му тамъ де есть якоса барсъ добри.“

А такъ вамъ треба, мудрагелѣ! Дасть Богъ въ короткôмъ часѣ достанете заплату такой вôдъ своихъ за тй вашй труды для зруйнованя разъ на все нашои церкви и цѣлои Дзерзиситской парафіи. Праця ваша враз зъ вашимъ бувшимъ гостемъ въ парафіи выдала звѣменитый плодъ. Нема однакъ кому тй плоды збирати и споживати; тожь мусите самй. Горе вамъ, скорше чи пôзнѣйше!

Якійсь Кузма Варіятъ зъ Deferiet, дурне свѣтило на тôмъ плейзѣ, намазавъ до Нюйорской шматы ажь цѣлу шпальту самыхъ дурницъ и брехень, певно неборакъ роное на „Американьского пляхтича“ (если ще не е выслуженый пляхтичь) тай хоче показати читателямъ дурнои шматы, що и вôнъ належить до тыхъ кишенковыхъ псикôвъ старого фарисея, що вѣчно гавкають на честныхъ людей, котрй не суть тои самои гадки що и они зъ ихъ дириґентомъ. Та нема диводы! Сподѣе ся бѣдняко, що за тй брехеньки бодай и ему дôстанесь облизнути деяка кôстика „падаючая зъ трапезы старого фарисея:“ Шкода труду небоже, „близша кошеля тѣла якъ гунька“. Суть тамъ небоже до того ще не такй облизоше, мочиморды якъ ты. Ты хиба дивись зъ далека, та слинку ликай, that's all!

Друге знову таке телятко зъ Джерзи Сити выралось гдесь зъ „бетраму“ якъ Грицъ зъ капусты и згорблене въ двое, зô звѣшеными ушками, а до того ще собѣ маленьке взялось также собѣ трошки погавкати. Нехай думае собѣ: „и о мѣ люде, што читають нашу сьвату шмату „Брехню“ знають, же я кіжекъ знамъ добрѣ брехати на вшыткыхъ ксендзивъ, што не такы якъ нашы старыи ѓегомосцьо и няньо“... Тая дрôбнотка пôдписала ся въ шматѣ пôдъ своею брехнею, що называе ся: Иванъ Поганьскій, чи Гованьскій. Я не думаю, що таке лялько якъ вôнъ потрафило тôлько набрехати. Може бути, що оно трошки намазало а може устно сказало, а Гадикъ всюда подокладавъ помѣжь слова чи реченя свои брехнѣ, якй вôнъ найлѣпше потрафить уложити. Ану всѣ хрунѣ зъ Дж. С. выласть та покажѣть читателямъ „Брехнѣ“ що и вы вмѣете добре набрехати до Нюйорской шматы; але все наразъ гукнѣть, бо едно хрунятко не вдѣе нѣчого хочь бы пукло зô злости и дурноты.

Русинъ-Ситизенъ.

Жертвуйте на Р. Бурсу.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель { КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.

Головный секретарь { С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N. J.

Головный касіеръ { АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель ....С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря ....Йос. Кульчицкій BALTIMORE, Md

Заст. касіера ....А. Яковичь MC ADOO, PA.

Радиї:

А. Валевскій ....St. Louis, Mo.
А. Семаницкій ....Trauger, Pa.
К. Кобанъ ....Olyphant, Pa.
Ал. Сорока ....Plymouth, Pa.
Иванъ Парнякъ ....Terryville, Conn.
Ив. Сенько ....Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко ....Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій ....Eleanor, Pa.

Контрольна комисія:

О. А. Улицкій ....Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачъ ....Mt. Carmel, Pa.

Головный организаторъ:

о. Н. Подгорецкій Box 543, South Fork, Pa.

Ч. 571. **КВІТЪ** $15.00

на пятнайцять долярôвъ, котрѣ п. Стефанъ Булякъ отримавъ яко посмертну запомогу по сынѣ Йосифѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Philadelphia, Pa., дня ... 1905.

Стефанъ Булякъ.

Свѣдки { Михайло Полякъ, Михайло Довбенко,

Т. Карпякъ, предсѣдатель, С. Мусяла, секретарь.

Ч. 593. **КВІТЪ** $300.00

на триста долярôвъ, котрѣ п. Андрей Ванцко отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Аннѣ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Lansford, Pa., June 25, 1905.

Андрей Ванцко.

Свѣдки { Андрей Добошь, Петро Гарбера,

Андрѣй Марущакъ, предс., Юліянъ Сидорякъ, секрет.

Ч. 596. **КВІТЪ** $300.00

на триста долярôвъ, котрѣ п. Лука Монета отримавъ яко посмертну запомогу по женѣ Розаліи зъ Головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Lansford, Pa., June 25, 1905.

Лукачь Монета.

Свѣдки { Андрей Добошь, П. Гарбера,

Андрей Марущакъ, предс., Юліянъ Сидорякъ, секрет.

ПОСМЕРТНЇ ВѢСТИ.

†

АННА МАЛИНЯКЪ,

жена Гавріила, члена Р. Н. Союза, вôдд. 1. Shamokin, Pa., упокоила ся 20-го червня б. р.

Вѣчная память!

Рухъ

въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ВАЖНЕ!

Браты Русины въ Monessen, Pa. и околици, даємо вамъ до загальнои вѣдомости, що брацтво св. Йоана Хрестителя въ Monessen, Pa., вôд. Р. Н. С. 62, буде принимати въ мѣсяцю Юлію с. р. новыхъ членôвъ безъ вступного. Отже, дорогі братя Русины, не тратьте доброи способности, але приступайте до братства, бо маєте добру нагоду и такъ само и до Р. Н. Союза, бо хотрымъ забезпечите себе и свои родины.

Данилъ Федорчакъ, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членôвъ братства св. Йоана Крестителя въ Scottdale, Pa., вôддѣлъ Союза 36, що дня 16-го Юлія вôдбуде ся поврôчный мітинґъ. На той мітинґъ має ся явити кождый членъ пôдъ карою 50 центôвъ, а урядникъ пôдъ карою $1.00. На тôмъ мітинґу буде ся выбирати новый урядъ.

Также прошу тутешныхъ Русинôвъ и зъ околицъ, якѣ еще не належатъ до жадnои организаціи, щобы прийшли до насъ 16-го Юлія и забезпечили себе и свои родины. — Гриць Коваль, секретарь.

ЧИТАЙТЕ, БО ВАЖНЕ!

Братство сьв. Володимира в Ню Йорку, відді 108 Р. Н. С., буде принимати новиx членів через два місяці без вступного в Юнію і Юлію, а до Союза за вступним. — Дорогі братя, Русини нюйорскі, котрі еще не належите то вступайте до нашого братства і до Союза поки еще час, бо ніхто не знає, що кого чекає. Братя не тратьте доброї способности і вступайте до нашого братства; платня невелика, бо лише 35 центів місячно, за то дістае кождий член в разі слабости 5 доларів тиждневo запомоги і доктора. — Мітинґи відбувають ся кождого місяця перед першим в суботу на 5-їй улиці, ч. 414. Тож сьміло братя вперед, бо в єдности сила.

За Уряд Братства:

Михайло Нижникевич, предс.,
Йосафат Сусідка, секретар,
Антін Шеремета, касієр.

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Братство св. О. Николая, вôдд. 104 Р. Н. С., въ Perth Amboy, N. J. буде отримувати пôврôчный мітинґъ дня 9-го Юлія, 1905, на Каролайнъ стрітъ въ гали п. Осифа Феціцы. На той мітинґъ кождый членъ мае ся появити о год. 2-ой пополудни. Котрый членъ не прийде, заплатить кары 50 центôвъ, а урядникъ 1 доляра. Также взываe ся контрольну комисію, щобы зробила свôй порядокъ.

Кузма Шкуратъ, секретарь,
121 Mechanic Str.

БЕЗЪ ВСТУПНОГО

буде принимати новыхъ членôвъ въ Юнію и Юлію Братство св. о. Николая, вôддѣлъ Союза 47 в Cleveland, O., Любі краяне и братя не тратьте доброи нагоды и не вôдкладайте на дальше, бо се єсть найлѣпша организація въ Америцѣ и невеликі центы треба платити, бо лишь $1.20 на мѣсяць, а за то єсьте забезпечені и ваша родина. Єсли Богъ допустить на васъ нещастє, хворобу, то достанете $5.00 на тыждень, а не дай Боже смерти, Союзъ заплатить вамъ 600 долярôвъ за мужа а 300 за жену. Не дивѣть, любі краяне на те, що вы молоди та здорови, але подумайте собѣ, що смерти кождои хвилѣ треба ся сподѣвати, бо нѣхто не знає хвилѣ коли Богъ пôшле по насъ смерть — а по смерти дармо ся грѣхôвъ каяти. Теперь трафляє ся добра нагода, тежь скаже дальше братя зберѣть ся разомъ, прийдѣть до насъ и дайте ся записати, то вамъ буде легче на серцю и на сумлѣню. Не слухайте нького хто васъ веде на праву сторону, але тримайте ся правои дороги, що веде до царства а не до болота. Нашѣ мітинґи вôдбувають ся кождого мѣсяця в Недѣлю по 15-ôмъ.

Лукачь Быбель, секретарь,
48 Hershel St., CLEVELAND, O.

ОГОЛОШЕНЄ.

Оповѣщаємо, що братство св. Йоана Крестителя въ Питсбургѣ, Па., вôдд. 96 Р. Н. С., буде принимати новыхъ членôвъ безъ вступного дня 23-го Юлію.

Наше братство поклало собѣ за цѣль служити свому народови и власнôй рускôй церкви тай плекати науку межи своими членами. Хто зъ Богомъ той зъ нами!

Урядъ Братства:

Иванъ Пастирчакъ, предс.,
Иванъ Баганъ, заступникъ,
Стефанъ Борейко, секретарь,
Петро Лепакъ, касіеръ,
Яковъ Мудрикъ, зас. кас.
Андрей Гальчакъ, зас. секр.,
Михайло Газдайка } опѣк.
Николай Петровичь } хорыхъ

ПОВѢДОМЛЕНЄ.

Вôдъ братства Пресв. Богородицѣ зъ Лансфордъ, Па., вôддѣлъ Союза 16. Даю до вѣдомости всѣмъ членамъ нашого братства, котрѣ мешкають по иншихъ плейзахъ такъ само и мѣсцевымъ братямъ, що нашѣ мітинґи утримують ся разъ въ мѣсяцю въ остатню Недѣлю въ Піо Голь, Риджъ стрітъ. Най ся кождый усилує свôй довгъ якъ найточнѣйше выплачувати кождого мѣсяця въ порядку.

Милі братя, якъ вамъ вѣдомо декотрымъ, але еще не всѣмъ, що въ тôмъ роцѣ 1905 трафляють ся намъ часто выпадки смерти, такъ опамятайте ся милі братя и свои повинности выплачайте, бо то вамъ нѣколи не буде шкôдливе такъ вамъ, якъ и вашимъ родинамъ. Приступайте до братства и Р. Н. Союза а того нѣколи не пожалуєте, тôлько дасте похвалу нашôй рускôй организаціи.

Такъ само складаємо сердечну подяку Р. Н. Союзови и урядникамъ Союза за точне выплачуванє запомоги въ нашôмъ братствѣ.

Всѣ дописи дотычачѣ ся братства прошу адресувати такъ:

Юліянъ Сидорякъ, секретарь,
P. O. Box 512, Lansford, Pa.

ПОВІДОМЛЯЮ

всіх братів в Carnegie, Pa. и околиці, котрі належать до братства св. Петра і Павла, відд. 55 Р. Н. Союза в Карнегі, що дня 9 липня с. р. буде піврічний мітинґ о 2-гій годині пополудни в рускій гали коло церкви. Взиває ся всіх, щоби численно зійшли ся на той мітинґ і могли прислухатись справозданю зі стану каси, бо власне на тім мітинґу буде читатись прихід і розхід братский.

Гнат Турко, предсідатель,
Теодозій Каськів, секретар,
Андрій Слабик, касієр.

ПОВѢДОМЛЯЮ,

що братство св. Й. Хрестителя въ Бофало, Н. Й. устроює БАЛЬ на дохôдъ братства. Баль вôдбуде ся на Labor Day дня 4-го Септембра 1905, на гали у Марцѣнка, 435 Амгерстъ стрітъ. Початокъ о семôй годинѣ вечеръ. Просимо всѣхъ Русинôвъ, щобы прийшли на нашъ баль. Буде красна музика и забава.

Комітетъ { Н. Серединьскій, Панько Мацко, Н. Лещишинъ.

Великій Баль

на дохôдъ рускои церкви св. Петра и Павла въ Карнегі, Па. вôдбуде ся въ Четверъ вечеръ дня 13-го Юлія 1905 въ славяньскôй гали на другôй евеню. Початокъ о годинѣ 6-ôй вечеръ. Вступъ для мущинъ 50 центôвъ.

На той баль запрашаємо якъ найсердечнѣйше всѣхъ Русинôвъ, щобы прийшли до насъ и зъ нами разомъ забавили ся. Музыка буде добра, также и закуска и напитки всѣлякого рода. Прийдѣть до насъ брати близька и здалека, просить васъ рада церковна. Доходомъ намъ такъ якъ помагаютъ собѣ другі народности, а може и мы коли вамъ станемо въ пригодѣ.

За Комітетъ Церковный:

Гнатъ Турко, предсѣдатель,
Иванъ Гибай, касіеръ,
П. Арсеній, секретарь.

Програма

вечерна въ честь покровителя рускои громады и братства св. Йоана Крестителя въ Питсбурґу въ Суботу дня 8 Юлія с. р. зъ аматорскимъ представленемъ:

1. Промова;
2. Псаломъ „Коль славенъ" — Хоръ мѣшаный;
3. Урльопники — образець въ I актѣ вôдограють члены Питсбурского хору;
4. Ой пôйду я / Кажуть люде } Хоръ мѣшан.
5. Крилець — Хоръ мужескій;
6. До просвѣты — вôддекламує А. Гальчакъ;
7. Очеретъ лугомъ гуде — Хоръ мѣшаный;
8. Публика — вôддекламує Мар. Пастирчакъ;
9. Выворожила — комедійка въ I актѣ, вôдограють члены хору;
10. А тфу тобѣ — Хоръ мѣшаный.

Вечерокъ вôдбуде ся о год. 8-ôй вечеромъ. Вступъ 25 цнт. Чистый дохôдъ на церковь и брацтво. Просимо всѣхъ якъ найсердечнѣйше!

КОМІТЕТЪ.

ХОЧУ ЖЕНИТИ СЯ.

Маю 28 літ, єсьм родом зі Стрия (Галичина). Готівки маю $200.00 і сталу компанїчну роботу на $1.75 денно. Глядаю чесної, письменної Русинки в віці около 20 літ. Прошу о фотоґрафію і свою на жадане пішлю.

Теодор Штундак,
Box 150, CLARKSBURG, W. VA.

Оденъ поважный чоловѣкъ пише про д. Штундака такъ: „Се порядний чоловік, пристойний, здоровий; чигають на него Словачки і Польки, а що тут руских дівчат нема, хоче на сій дорозі пробувати знайти жінку. 26—27

Где єсть?

Хто хоче шукати своихъ краяновъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошенє наперёдъ.

ГДЕ ЄСТЬ?

Михайло Лисачокъ зъ села Дальова, пов. Римановъ. Хтобы знавъ або вôнъ самъ най напише до:

Михайло Порада,
314 Olivia St.,
McKees Rocks, Pa.

ДОВѢДУЮ СЯ О ДВОХЪ ДѢТЯХЪ,

що зостали по Маріи Когутъ по першôмъ мужу, по другôмъ Марія Ястрябъ. Они прїѣхали до Америки 1904 въ Децембрѣ и мали ся стримутати въ Понистонѣ, а плейзъ Валстонъ, де єѣ мужъ лишивъ и она розумъ похибила а десь въ худобнôмъ домѣ померла. Ти двоє дѣтей: хлопець и дѣвча зостали, то я Осифъ Когутъ, ихъ стрыко радбымъ ся о нихъ довѣдати де суть тотѣ дѣти, бо я бы ихъ забравъ до себе. Хтобы знавъ о тыхъ двохъ дѣтяхъ най напише на адресу:

Osyf Kohut,
McADOO, PA., Schuylkill Co. 27-30

Збирайте грошѣ
НА РУСКУ БУРСУ
въ Йонкерсъ, Н. Й.
и вôдсылайте до:

Rev. Paul Tymkievich,
69 Linden St., Yonkers, NY.

Чеки и моніордеры выписуйте на имя касіера:

John Glowa, treas. R. N. F.

На продажъ фарма

на S. E., 23 S. ¼, T. 17, R. 2. E. 5 акрôвъ выорано и засѣяно збôжемъ а 10 акрôвъ вычищено для орки; фарма суха. Цѣлу фарму перетинає рѣчка, и для своеи потребы є досыть лѣса и сѣна. На фармѣ є хата и на 20 штукъ худобы стайня, комора та малый шпихлѣръ. Кругомъ фармы є добра дорога а до стаціи колѣевои (Teulon) 7 миль. Церковь близько, бôльше якъ одна миля. Цѣна сеи фармы $800 (цѣна послѣдня). По близшѣ информаціи удавайте ся на адресу:

Иванъ (Петровъ) Дрогомирецкій,
P. O. Pleasant Home, Man.,
Canada. —27

ДАЛЬШІ ЖЕРТВЫ
на будову гр.-кат. церкви въ Ст. Люисъ, Мо.:

1) Бр. ч. 211 Соед. въ Спанглеръ, Па., 7 Юнія 2.00;
2) Бр. ч. 51 Об. Р. Бр. въ Пасеікъ, Н. Дж. на руки п. Ивана Боруха дня 16 Юнія 10.00;
3) Бр. ч. 227 Соед. въ Лягсъ Крікъ, Айова, дня 19 Юнія 5.00;
4) Бр. ч. 31 Об. Р. Бр. въ Донора, Па., дня 19 Юнія 3.63;
Бр. ч. 56 Союза въ Алегені, Па., дня 26 Юнія .... 10.00.

За всѣ тѣ жертвы складає щиру подяку и просить о дальшѣ ласкавѣ датки на адресу касіера Ради Церк.: Mr. Alex Walewski, 175 St. George Str., St. Louis, Mo.

Рада Церковна.

Дописи.

Зъ McKeesport, Pa.

Руска парафія пôдъ вôзванемъ св. Йоана Хрестителя въ McKeesport, Pa., котрой священикомъ є о. Ст. Макаръ дуже гарно розвиває ся. Церковь стоить при однôй зъ головныхъ улиць мѣста cor. Sinclair & Ringold str., а за послѣдныхъ три мѣсяцѣ зроблено для тои церкви богато, бо засновано тамъ и на Glassport школу, де учить Йос. Ялечко, помальовано церковь, выбудовано хоръ, закуплено церковні книги, розширено олтарь, закуплено кивотъ зъ пушкою, а теперь будуе ся иконостасъ.

В церковнôй сали тои церкви мѣстить ся читальня, въ котрôй теперь є до триста книжокъ и всѣ майже старокраєві и американьскі газеты. Послѣдными часами читальня спровадила зъ краю за 300 коронъ книжокъ. Найдѣяльнѣйшимъ членомъ читальнѣ є п. Пелеховичъ.

Належить сподѣватись, що при дальшôй ревности и згодѣ рускихъ людей въ McKeesport, сеся громада буде належати до однои зъ красшихъ въ околици.

Подорожный.

Зъ Бразиліи

пишуть:

„Потрѣбный є тутъ (въ краю „Parana") учитель, котрый бы, а особливо на нашôй кольоніи въ „Прудентополісъ" занявъ ся веденемъ школы. Дѣтворы мавъ бы досыть. Забезпеченый мавъ бы дохôдъ мѣсячный, котрый вахожавъ бы вôдъ числа дѣтей. За одну дитину платить ся мѣсячно 2 мильрейсы. Коли провадивъ школу Квасѣньскій, мавъ щось 42 дѣтей. Колибы такій учитель умѣвъ провадити хоральный спѣвъ, то и тое принесло бы якусь нагороду. Въ Паранѣ могли бы и иньші люде, якъ добрый лѣкарь та добрі промысловцѣ, заняти не согôрше становиско. Отъ минувшого року приѣхавъ до Курытибы д-ръ Ференць, по батькови Мадяръ, по матери Русинъ. Той чоловѣкъ выробивъ собѣ въ короткôмъ часѣ велику славу. Тыми часами ѣздивъ до Ріо де Жанейро, доповнивъ испиты и доставъ потверджене свого докторского диплому на цѣлу Бразилію. Тутъ лѣкарѣ дуже добре стоять. Ремѣсники, якъ добрі кравцѣ, сѣдлярѣ, шевцѣ, гарбарники — коли пильнують варзтаты — добре стоять. Такъ само и фаховѣ купцѣ могуть добре зарobляти. Отъ якбы хто зъ Русинôвъ знайшовъ ся зъ капіталомъ и пôднявъ ся на Прудентополісѣ заложити фабрику выроблювання спірітусу зъ кукурудзы, певно добре зароблявъ бы на тôмъ. Кукурудза тутъ дешева. Сего року платять за 90 кільо навѣть несповна 4 короны. Жито також дешеве. Але лишь мусѣвъ бы выробляти спірітусъ, якій высылавъ бы за границю — отъ н. пр. до Нѣмеччины або де инде. Русины гандлюють дуже теперь лишь покладками; але то ризиковна рѣчь; не оденъ втратитъ, такъ що вôдхоче ся ему тымъ товаромъ торговати, бо тутъ скоро яйця псують ся и треба ихъ выкидати. Знаю, що досыть є въ Галичинѣ Русинôвъ и добрыхъ ремѣсниковъ и фаховцѣвъ и ученыхъ, котрѣ въ Галичинѣ бриндзю бють, а въ Бразиліи могли бы при пильности чогось доробити ся. До Параны прибувають Нѣмцѣ и Италійцѣ, та въ короткôмъ часѣ доробляють ся маєтку. Парана не є такъ дикій край, якъ собѣ то уявляють. Тутъ можна по нѣмецки всюди розмовити ся, бо Нѣмцѣвъ є ту такъ много, якъ Жидôвъ въ Галичинѣ. Якъ они выгôдно жиють, то чому не могли бы Русины такъ жити? Такъ само и Поляки тутъ приѣзджають и якось жиють. Недавно приѣхало тутъ щось 7 таких, що въ краю не мали що робити, якъ недокôнчені медики, здає ся двохъ шляхтичкôвъ, що то спроциндрили свое майно и т. д. — то розôйшли ся по Паранѣ и позанимали мѣсця то учителѣвъ, то при иншихъ занятяхъ. Оденъ шляхтичокъ немавъ до чого взяти ся, то щобы зъ голоду не згинути, пôшовъ въ лѣсы гербу робити. Хтобы зъ учителѣвъ хотѣвъ выѣхати до Бразиліи, мусѣвъ бы се своимъ коштомъ вчинити. Информаціи деякѣ може удѣлити п. радникъ Титко Реваковичъ у Львовѣ, ул. Куркова 11.

Зъ жѣночого Вѣча.

Докôнчене зô стороны 3-ои.

ся приказам осіб старших: сьвященників, учителів, начальства громадского і краевого. Не може ніколи приказувати той, хто не уміє слухати других. Такий уже порядок в сьвіті, що молодші повинні і мусять повинувати ся старшим.

6) **Привчувати дітвору до ощадности.** Хто з малку не научить ся сеї важної прикмети, не буде ніколи порядним господарем, чи господинею. „Хто ощадний, той богатий, а хто марнотравний, той бідний" — каже наша приповідка. Тут випадае надмінити, що ощадність а скупість — се два рôжні поняття, бо коли перше належить до додатних прикмет, друге уважаеть ся гидкою хибою, якою кождий осьвічений чоловік бридить ся і нею погорджуе.

7) **Виробляти у дітий замилуване до праці, просьвіти і тверезости.** „Праця едина з недолі нас вирве!" — кличе поет, а наша приповідка каже виразно: „хто дбае, той мае." Лїнивство—се корінь усього злого; оно попихае чоловіка до всяких неморальних вчинків і злочинів. За працею чоловік не мае часу думати про дурниці, а лінивому все одна гадка: якби то найлекшим способом прийти до маєтку або до слави. Богато наших людий марнуеть ся тому, що за молоду не заправлюванo їх до праці.

Просьвіта ділае чоловіка культурною людиною, з якою числить ся кождий, хочби навіть і найбільший ворог. Без просьвіти чоловік не вибеть ся ніколи в гору і буде мусів служити другому через ціле житє. Наші люди боять ся письма, як чорт сьвяченої води, хоч добре знають о тім, як тяжко жити на Божому сьвіті неграмотній людині. Родичі наших дітий придержують ся руками і ногами тої ославленої сентенції: „Най так буде, як бувало!" Отже маемо зістати і на дальше людьми темними, нужденними рабами і погноем для наших гнобителів, які рускою кровію і потом дорабляють ся міліонового богатства і слави! Красно представляеть ся будучність нашого народа в виду такого розумованя!

Наші батьки та матери вмісто посилати дитину до школи, позваляють їй скитати ся по улицях, висилають збирати угле, наганяють до тяжкої роботи, як колиб справді наш нарід в Америці такий то дуже убогий. Гроші запивають по сінниках, ховають по розмаїтих дірах, а дитину заправляють до передвчасної праці. Що дитина не уміе підписати ся — се нич, але коли она заробить пару центів, се велика поміч в родині, а батько і ненька з великої радости, що синочок уже сам на себе робить, аж напють ся та побють ся!

Великою раною у нашого народа являеть ся те нещасне й прокляте піяньство. Кілько то тисячок пропють рускі робітники рікрічно, кілько то гроша опинить ся в чужих кишенях. Найсумнійше то те, що матери позволяють дітворі або і заохочують недоліктів заливати ся алькоголем, сею отрутою, що нищить здоровле, підриває животні сили і заповнюе вязниці і доми поправи рускими людьми. Та о тім шкода навіть говорити. Рускі часописи заповнюють сею темою цілі шпальти, та мимо того Русине дальше чорно пють, за чуби водять ся і напихають кишені скваєрів тяжко запрацьованим грошиком...

8) **Привчувати дітвору до пошанованя чужої власности.** Аж дві заповіди Божі виступають проти сего неморального вчинку, а приповідка народна каже виразно: „Не руш, що не твое!" Як наші люди перестерігають сї заповіди, можна переконати ся з кождої часописи, в яких подаеть ся статистику засуджених за злодійство. Трафляють ся навіть такі погані родичі, що намовляють маленьку дітвору до крадежі і тішать ся, коли дитина окаже при тім трохи сприту і хитрости. Нехай потїхи діждуть ся они з такої дитини, а Русь буде гордити ся колись славним „патріотом!"

9) **Усувати дітвору з поміж осіб старших;** дитина хочби навіть в середних літах не надаеть ся до жадних нарад і мітингів особливо серед наших людий, що то не уміють нічого путнього говорити, хиба обмовляти попа та дяка...

10) **Не тягати дітий по весілях, хрестинах, пікніках та иньших принагідних забавах.** Звідси не винесе дитина нічого доброго; навряд затроїть молоду душу неморальними словами і вчинками, що відтак відібеть ся погано на цілім еї житю.

11) **Не допускати недоростків до жадних фамілійних нарад і тайн.** Дитині не треба знати, кілько центів бракуе родичам до сотки чи тисячки; кілько они потребують пожичити гроший, щоб купити власну хижу, та на яких условинах. Дитина жадної тайни при собі не задержить, бо еї значіня не розуміе, а через те приспорить родичам нераз богато гризоти і клопотів.

12) **Всякі домашні непорозуміня і колотнечі** (коли они конечні) полагоджувати між собою в чотири очи, щоби дітям не давати соблазни і злого приміру. Якже дитина може почитати такого батька, що знущаеть ся над слабосильною жінкою, та побивае еї пястуками; або як може любити таку маму, що визивае свого мужа послідними словами, ненавидить його і проклинае!

13) **Нагороди і кари.** Наші люди не застановляють ся звичайно, як дитину нагородити за добре діло, або як еї укарати за лихий вчинок. За марницю обсипують дітвака пестощами та дарунками, або знов карають немилосерно тяжкими побоями. Ми знаемо з досьвіду, що природна вдача дітвори е двояка: одні діти бувають тихі і спокійні, другі знов непосидючі і прудкі. Якже тут нагороджувати перших, або карати других? Неоглядне примінюване нагород і кар псуе дитину і виробляе у неї гордість і перевагу над прочою ріднею, або знов жаль до своїх родичів.

Лихими виховавцями можна уважати таких родичів, що виріжняють одні діти від других. За одно і таке саме діло, одну дитину нагороджують, для другої не знаходять навіть маленького слівця похвали. Одній дитині вільно лазити, хочби навіть і по столї, а другу за те саме карають. Очивидно, що та друга дитина, хочби мала розум старшої людини, не може вгодити родичам. Якеж почуте слушности і справедливости виробить ся в еї души і хто буде винуватий, коли тая дитина зійде в пізнїйшім своїм житю на манівці?

Не треба кия, чи пястука до такої дитини, котру від найраньших літ виховуеть ся як слід. Для неї великою карою являеть ся скривлене батьківского або маминого ока. Треба, щоб дитина була слухняна з любови до родичів, а не з боязни перед побоями. А як то оригінально уміють наші родичі карати дрібні немовлята! Мечуть за волосе, бють по голові і поза уши, кидають об землю, толочуть ногами... Чиж не вічний сором таким зьвірским родичам?!

На сїм кінчу свою розвідку, а хоч місцями я не придержувала ся строго самого предмету, так се лише тому, щоб наші матери порозуміли і відчули, як богато еще не достае нашому народови до цілковитого совершеньства і кілько треба завдати собі труду і самовідреченя, щоб ми могли стати поруч з другими народами і визволитись з тих вікових кайданів, в які закувала нас лиха доля і наша ославлена „рутеньска" байдужність.

Кінчу окликом: До праці рускі жінки над молодим поколїнем. Виховаймо поневоленій Вітчинї–Неньці великих і славних борців, щоб уміли постояти за свою честь і за честь усього нашого народа; щоб виробили йому політичну самостійність і в новій, обновленій вітчинї зажили тихим, щасливим житем!

ДОПИСИ.

Зъ Лемкôвщины.

У насъ теперь часы, Богу дяковати, ушлибы, кобы Богъ заварувавъ вôдъ граду. Уроды краснѝ, тôлько трохи присухо, здавъ бы ся дощь. Дня 7. юнія въ середу пополудне захмарило ся и зачало гремѣти. Але въ нашôй околици мало було дощу тôлько градъ по декотрыхъ селахъ.

Гдекуда бувають клопоты, сварнѣ и бійки, то называють люде такъ, що кипить якъ въ злôй хмарѣ. Ось и тутъ на нашихъ горахъ захмарилось страшно, закипѣло въ хмарахъ, ставъ ся гукъ страшный. А люде мають такѝ звычаѣ, що въ страху суть въ часѣ такого гремоту и любять дзвонити на хмары. Такъ и въ селѣ Бортнôмъ въ той часъ зазвонили, хмара розôйшла ся на двое, одна пôшла въ лѣво а друга въ право, такъ коло Змигорода на полудне збивъ градъ всьо до голого фундаменту, село Куты, Дошниця и такъ дальше, а тутъ знова на западъ по селахъ Панкна и Баниця знову страшно збивъ градъ. Хмара пôшла ажь на угорску сторону въ околицю мѣста Бардѣйова; дуже по селахъ градъ наробивъ шкоды. Уроды тамъ по угорскôй сторонѣ краснѝ и коло Горлиць, Кобылянки, Бѣча, Ясла, всюды краснѝ уроды, тôлько самѝ горы коло границѣ угорскои, де тôлько ярины сѣють, то тыми пасмами лихо выглядае. А по иншихъ селахъ досыть краснѝ уроды, кобы тôлько Богъ заварувавъ вôдъ граду и ґуливныхъ дощѣвъ. Худоба того року дуже дорога, за корову, котра въ Америцѣ коштує 40 долярôвъ, то въ Старôмъ краю коштує 125 злр. Минувшого року була худоба таня, бо було бракъ пашѣ, а того року дуже бôльше якъ о половину доросше. Тамтого року теля купивъ за 10 злр. а теперь коштує таке 30 злр. Корова коштувала 20 злр. а теперь така сама коштує 60 злр. Волы коштували 120 злр. а теперь такѝ коштують 200 злр., безроги коштували тамтого року трету часть меньше якъ теперь.

Роздѣле, дня 14. юнія 1905.,

А Пыжь.

Зъ Spangler, Pa.

Якъ нашѝ рускѝ люде орґанізують ся.

Хочу вамъ дещо написати за тутешный рускій народъ зъ захôдной Галичины. Приѣхавъ я тутъ 10 мѣсяцѣвъ тому назадъ зъ иншихъ контрôвъ — хочь чужій (походжу зъ всхôдной Галичины) скоро запôзнавъ-емъ ся зъ тутешными Русинами, котрѝ, мушу сказати, вмѣють пошанувати чужого чоловѣка. Въ Апрѣлю задумавъ я заложити тутъ братство або Р. Н. Союзъ. Пôшовъ-емъ по домахъ и Богъ допомôгъ, що зôбрало ся насъ вôдразу спора купка, бо 21 людей, до тои святои организаціи Руского Нар. Союза. А треба знати и тое, що всѣ они дуже радо до „Союза" приставали и вкладки поплатили. И такъ за помочею Бога и добрыхъ людей заложили мы тутъ 120-ый вôддѣлъ Р. Н. Союза, въ котрôмъ вже е 30 членôвъ и еще дальше организують ся.

Але, якъ то кажуть, нема села безъ болота а людей безъ людискôвъ, такъ само и тутъ, бо коли я ходивъ по рускихъ домахъ записовати до Союза, то декотрѝ говорили, що они о тôмъ еще не чули, або що имъ того не треба и таке инше. Декотрѝ зъ тыхъ людей що такъ говорили, то кôлька днѣвъ тому поробили на себе пльотки, за що дôстали ся до Ивановои хаты на пару днѣвъ и поплатили у скваера по 29 долярôвъ. Отже до „Союза" пристати и платити 70 центôвъ на мѣсяць не хоче, а въ скваера 29 долярôвъ то заплатить. А спôмни ему за чорну годину, яка его може спôткати, то ему се байдуже, або ще тебе высмѣе.

Взываю васъ Русины зô Спанглеръ и околицѣ, вступайте до Союза вôддѣлъ 120, а буде нашъ вôддѣлъ славный и великій. И тогди зъ гордостію заспѣваемо мѣжь Англиками, Словаками и Поляками нашу гарну пѣсню:

Ще не вмерла Украина
И слава и воля,
Ще намъ братя молодіи
Усмѣхнеть ся доля.
Згинуть нашѝ вороженьки
Якъ роса на сонци,
Запануемъ и мы братя,
У своѣй сторонцѣ.
Душу, тѣло мы положимъ
За нашу свободу
И покажемъ, що мы братя
Козацкого роду.

Здоровлю усѣхъ читателѣвъ Свободы, а всѣмъ членамъ вôддѣлу 120 въ Spangler, Pa. кличу: Честь и слава вамъ на многая и благая лѣта. И дай Боже, щобы на кождôмъ плейзѣ Русины такъ организували ся, якъ тутъ въ Spangler, Pa.

Николай Тракало, предсѣдатель,

Зъ Pittsburg, Pa.

Днх 25-го Юнія вôдбувъ ся въ Пітсбургъ, Па. въ церковнôй гали, испитъ рускихъ школярѣвъ. Численно зôбранѝ дѣти вôдповѣдали дуже добре на всѣ поставленѝ имъ пытаня, учителемъ Костюкомъ зъ читаня, оповѣданя и писаня. Рôвножь дуже гарно выпали вôдповѣди зъ релігіи, котрои учивъ и питавъ самъ мѣсцевый священикъ о. М. Стефановичь. Велику несподѣванку справили дѣти численно зôбранымъ родичамъ и гостямъ, своимъ милозвучнымъ спѣвомъ и декламаціями, защо удостоились вôдъ публики рясныхъ оплескôвъ, признаня.

По скôнченôмъ испитѣ, котрый тревавъ двѣ годины, о. Ст. Макарь зъ Мікіспортъ, Па. промовивъ до дѣтей и гостей, заохочуючи першихъ до науки, а другихъ до посылания дѣтей до школы. Опôсля п. А. Шаршонь, касіеръ „Р. Н. Союза" зъ Шамокинъ. Па., роздававъ дѣтямь надгороды, а комітетъ шкôльный угощувавъ ихъ мороженымъ и цукорками.

Не було анѣ одного зъ пристныхъ гостей, котрый не бувъ-бы вдоволеный зъ сего испиту.

Зъ Скрентонъ, Па.

Лихому всюды зле. И собѣ шкодить, и другихъ доводить до стратъ. Братъ нашъ Русинъ, приголомшеный бѣдою въ старôмъ краю, коли приѣде до Америки, и зачне добре заробляти, сейчасъ вôдзывае ся въ нѣмъ лиха натура, вôнъ не посидить тихо, лишь все шукае якоись зачѣпки, бо вôнъ не обôйде ся безъ процесôвъ, безъ скваера. Маю тутъ на думцѣ одного галицкого Русина М. Ґ. Єсли-бы вôнъ лишь мене скривдивъ, то не писавбымъ про него, але вôнъ скривдивъ много людей, и такихъ процесовичѣвъ якъ вôнъ, много е въ Америцѣ помѣжь нашими Русинами. Процесъ въ Америцѣ богато коштуе, и вже бôльше якъ триста долярôвъ кроваво запрацьованыхъ, пôшло зъ рускои кишенѣ, до кишенѣ скваера а то лишь черезъ паскудну натуру брата нашого Русина М. Ґ. Найменша дурниця, чи правдива чи выдумана, а вôнъ вже жене до скваера и невиннѝ люде платять кару. Я вже пару лѣтъ жию въ Америцѣ и много бачивъ такихъ процесовичѣвъ, а всѣ они на одно копито, всѣ они такѝ самѝ якъ М. Ґ. и чеснѝ люде называють ихъ хрунями. У нихъ церковь православна лѣпша якъ наша уніятска, они насмѣвають ся зъ тыхъ, що належать до Союза, що належать до Юніи, имъ не треба нѣ книжокъ, нѣ ґазеты, бо имъ добре жие ся, и мають звôдки процесовати ся. Тожь дорогѝ братя Русины! Коли стрѣтите такого хруня, то оминайте його якъ заразу, не слухайте його краканя, горнѣть ся до купы, организуйтесь, приступайте до Союза, до робôтничои Юніи, читайте книжки и ґазеты, а може колись прийде часъ, що и нашѝ хруники опамятають ся и покинуть свою паскудну натуру.

Членъ Союза.

Всячина.

КИТАЙСКІ РОБОТНИКИ.

Ось що розказуе китайскій ученый дръ Сунъ Янъ-Сенъ про китайскихъ роботниковъ:

Манджуры утискають Китайцѣвъ, якъ Росія Фінляндцѣвъ, тому першимъ нашимъ кличемъ є: Китай для Китайцѣвъ; прочь зъ всякими чужими гнобителями! Не треба забувати, що въ Китаю вся, або майже вся земля є громадскимъ добромъ; отже мы маемо дуже мало посѣдачѣвъ земельныхъ, а землю после означеныхъ условій выпожичае ся народови подъ управу. Китайцѣ мають дуже просту податкову систему, кождый платить после спромоги. Державнѣ тягарѣ не спочивають у насъ на найбôльшихъ верствахъ, якъ се дѣе ся въ Европѣ. Мы еще ту нашу податкову систему поправимо и дамо єѣ твердѣ основы и недопустимо, до того, щобы одна кляса выкористовувала другу.

Въ нашôмъ промыслѣ майже не знають машинъ, всякѣ роботы робить ся руками. Бôльша часть китайскихъ робôтниковъ находить ся въ такôмъ станѣ, якъ се було въ Европѣ, заки заведено машины. Всѣ они суть зъорґанізованѣ и то далеко лѣпше, якъ въ котрôмъ другôмъ краю. Матеріяльный бытъ китайскихъ робôтниковъ на кождый способъ є добрый. У насъ мало дуже бѣдныхъ людей, а еще менче богатыхъ. Впрочѣмъ богатшѣ Китайцѣ и въ части не позваляють собѣ на такѣ вытребеньки, якъ европейскѣ богачѣ. Китайскѣ робôтники знають, що зъ заведенемъ въ Китаю фабрикъ, они бы стали невôльниками машинъ, невôльниками капіталістôвъ, тому они всѣма силами старають ся недопустити покищо машинъ до краю, доки народъ цѣлкомъ не буде пôдготованый до принятя европейскои культуры.

50 робôтничихъ часописей, якѣ выходять въ рôжныхъ частяхъ китайскои державы, заступають и боронять интересôвъ робôтниковъ.

Се оповѣдане вызначного проводника китайскихъ робôвниковъ, дра Сунъ Янъ-Сена, є дуже цѣкаве, але правдоподôбно сильно пересборщене, бо щобы такѣ гаразды панували въ Китаю, тому заперечують многѣ ученѣ, котрѣ въ Китаю жили, и докладно знають тамошнѣ вôдносины.

Цѣкавѣ книжки

* Америка	15 ц.
Американьскій шляхтичь	15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и другѣ рѣчи	15 ц.
Борба клясъ и чому робôтники орґанізують ся	15 ц.
Весела книжочка въ образками	30 ц.
* Грѣхи міліонерôвъ и т. п. С. 7.	15 ц.
Дещо зъ исторіи православнои місіи въ Америцѣ	10 ц.
Дещо про звѣрята	30 ц.
* Двѣ левады и т. п. С. 5	15 ц.
Дещо про права и суды въ Сполуч. Державахъ	10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6.	15 ц.
Жовнѣръ	10 ц.
Журавлѣ	15 ц.
* Житє, заробки, орґанізаціи и т. п. въ Спол. Державахъ	15 ц.
Зубъ за зубъ	10 ц.
Капіталъ и праця	15 ц.
Конституція Спол. Державъ	10 ц.
Книжка Рахункова	50 ц.
Марія	10 ц.
* Наверненый Грѣшникъ	20 ц.
Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ	15 ц.
Образки и загадки	10 ц.
Образки зъ Америки	10 ц.
Оповѣданя	15 ц.
Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія	10 ц.
Провôдникъ руско-английскій (тлумачь)	50 ц.
* Про нутро землѣ	25 ц.
Подземнѣ скарбы	25 ц.
Покуса	10 ц.
Розмова Поляка, зъ Русиномъ	10 ц.
Руско английскій словарець	20 ц.
* Релігійнѣ вѣрованя старинныхъ народôвъ	20 ц.
Смерть	10 ц.
Тарасъ Шевченко	15 ц.
Тимко Гаврилюкъ	15 ц.
* Хто зъ чого жіє	15 ц.
* Якѣ то є люде на земли, зъ 20 образками	50 ц.

Тимъ, що схочуть занятись роспродажею повысшихъ книжокъ дамо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо книжокъ нѣкому.

Адресъ:
„SVOBODA" BOX 353, SCRANTON, Pa.